

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2025 rok

OLSZTYN 2025

Spis treści

1. Uwarunkowania prawne i programowe	3
1.1. Podstawy prawne	3
1.2. Założenia kluczowych dokumentów strategicznych i programowych	3
2. Diagnoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim	6
2.1. Wybrane zjawiska kształtujące sytuację społeczno-gospodarczą	6
2.2. Aktywność ekonomiczna mieszkańców	9
2.3. Poziom i stopa bezrobocia rejestrowanego	11
2.4. Struktura regionalnego bezrobocia	13
2.5. Oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	15
2.6. Zapotrzebowanie na pracowników z zagranicy	16
2.7. Zwolnienia grupowe	18
3. Wstępny monitoring <i>Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2024 rok</i>	19
4. Prognoza zmian i wyzwania jakie czekają rynek pracy w 2025 roku	22
5. Kierunki działań polityki rynku pracy w 2025 roku	25
6. Priorytetowe grupy osób	29
7. Zarządzanie realizacją RPDZ na 2025 rok	29
7.1. Główne źródła finansowania	29
7.2. Monitoring RPDZ na 2025 rok	31
Załącznik 1. Przykładowe wskaźniki monitoringu	32

1. Uwarunkowania prawne i programowe

1.1. Podstawy prawne

Opracowanie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia jest wykonaniem postanowień art. 8, ust. 1 pkt 1 oraz art. 3 ust. 4 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, z późn. zm.). Wskazane przepisy obligują samorzady województw do corocznego opracowywania regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia, które określają politykę rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w regionie. Wyznaczane są w nim obowiązujące w danym roku główne kierunki działań oraz priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia.

1.2. Założenia kluczowych dokumentów strategicznych i programowych

Mając na uwadze zobowiązanie samorządów województw do przygotowania corocznych regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowało założenia *Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2024-2026*². Celem głównym, odpowiadającym na wyzwania dla polityki zatrudnienia w najbliższych dwóch latach będzie wzrost aktywności zawodowej i wzrost poziomu dobrej jakości zatrudnienia w Polsce. Cel główny KPDZ 2024–2026 będzie wdrażany poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności zasobów kadrowych, w tym wykorzystanie niewykorzystanych dotychczas zasobów rynku pracy.
2. Wspieranie przedsiębiorczości oraz przedsiębiorców w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i wsparcie dotychczasowych miejsc pracy.
3. Dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób do potrzeb gospodarki, w związku ze zmianami technologicznymi, ekonomicznymi i społecznymi.
4. Modernizacja publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy.
5. Doskonalenie regulacji dotyczących prawa pracy i dialogu społecznego.
6. Bezpieczna i odpowiedzialna polityka migracji zarobkowych.

² Podstawą dla opracowania Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ) jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Przepisy art. 3 ust. 1–3 ww. ustawy zobowiązują ministra właściwego do spraw pracy do przygotowania KPDZ przy udziale, w szczególności, ministrów właściwych do spraw: gospodarki, oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego i nauki, rozwoju wsi oraz rozwoju regionalnego. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2025 (RPDZ) opracowany został w oparciu o *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2024–2026* (Monitor Polski 2024, poz. 1108).

Rysunek 1. Cele szczegółowe oraz działania kierunkowe krajowej polityki zatrudnienia na lata 2024 – 2026

<p>CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Zwiększenie dostępności zasobów kadrowych, w tym wykorzystanie niewykorzystanych dotychczas zasobów rynku pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja wsparcia w zatrudnieniu grup szczególnie wrażliwych na rynku pracy. • Wspieranie osób pełniących role rodzicielskie i rodzinne, w tym kobiet, poprzez rozwój rynku pracy przyjaznego rodzinie. • Wspieranie regionów o trudniejszej sytuacji na rynku pracy (wiejskich, położonych z dala od metropolii) i regionów transformacji energetycznej.
<p>CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Wspieranie przedsiębiorczości oraz przedsiębiorców w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i wsparcie dotychczasowych miejsc pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie dla osób podejmujących działalność gospodarczą m.in. poprzez wsparcie działalności gospodarczej przez Publiczne Służby Zatrudnienia. • Wspieranie inwestycji mających na celu tworzenie miejsc pracy m.in. poprzez wspieranie inwestycji tworzących wysokiej jakości miejsca pracy w regionach objętych transformacją energetyczną.
<p>CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób do potrzeb gospodarki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie zdolności systemu prawnoinstytucjonalnego w zakresie rozwoju kwalifikacji. • Doskonalenie obecnych i przygotowanie nowych instrumentów wspierających kształcenie ustawiczne. • Rozwój umiejętności niezbędnych z punktu widzenia trzech transformacji: cyfrowej, klimatycznej i demograficznej. • Tworzenie i doskonalenie metod prognozowania zapotrzebowania na zawody, kompetencje i nowe umiejętności oraz monitorowania kształcenia zawodowego dorosłych.
<p>CEL SZCZEGÓŁOWY 4. Modernizacja publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie reformy publicznych służb zatrudnienia przewidzianej w KPO. • Poprawa jakości świadczonych usług w ramach PSZ. • Działania urzędów pracy w związku z realizacją postanowień ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustaw, które ją zastąpią.
<p>CEL SZCZEGÓŁOWY 5. Doskonalenie regulacji dotyczących prawa pracy i dialogu społecznego w związku ze zmianami technologicznymi, ekonomicznymi i społecznymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie dialogu społecznego m.in. poprzez doskonalenie rekomendacji (standardu) dla resortów nt. sposobu prowadzenia konsultacji społecznych (w tym prekonsultacji). • Zmniejszanie dualności i prekaryjności rynku pracy. • Przeciwdziałanie dyskryminacji na rynku pracy. • Przygotowywanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie rynku pracy.
<p>CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Bezpieczna i odpowiedzialna polityka migracji zarobkowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności i uczciwości procesów przyjmowania cudzoziemców na polski rynek pracy. • Integracja cudzoziemców na rynku pracy. • Wspieranie bezpieczeństwa i legalności zatrudnienia pracowników cudzoziemskich. • Wspieranie powrotów osób z emigracji oraz repatriantów.

Źródło: opracowanie własne w oparciu o *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2024–2026*.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2025 rok oprócz przywołanych wcześniej założeń *Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2024 – 2026* uwzględnia także regionalne dokumenty strategiczne.

Głównym dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki rozwoju województwa jest **Warmińsko Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego**. Działania określone w Strategii w dużej mierze koncentrują się na kompetencjach mieszkańców regionu. Zdefiniowane w tym dokumencie cele (w szczególności cele operacyjne: Użyteczne kwalifikacje i kompetencje oraz Satysfakcjonująca praca) znajdują swoje odzwierciedlenie w *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko mazurskim na 2025 rok*, m.in. w zakresie:

- ✓ wspierania, zdobywania, podnoszenia kwalifikacji i umiejętności; rozszerzenia kierunków

kształcenia i oferty nauczania; zwiększania dostępu mieszkańców regionu do edukacji i zatrudnienia; organizacji staży u pracodawców;

- ✓ pozyskiwania wykwalifikowanych kadr; działania na rzecz wzrostu kwalifikacji pracowników oraz wzrost kwalifikacji przedsiębiorców; wspierania wymiany informacji i doświadczeń między organizacjami działającymi w systemie podnoszenia kompetencji mieszkańców;
- ✓ tworzenia monitoringu rynku pracy i systemu edukacji poprzez bank informacji o potrzebach rynku pracy i możliwościach kształcenia ustawicznego, wspierania wymiany informacji i doświadczeń organizacji działających na rynku pracy i związanej z nim edukacją;
- ✓ doradztwa w zakresie warunków rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej; promocji postaw przedsiębiorczych;
- ✓ realizacji zintegrowanych programów aktywizacji i integracji (w tym bezrobotnych, bezdomnych, osób z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych zagrożonych dziedziczeniem ubóstwa oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób starszych).

Cytowana wcześniej *Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, będąca podstawą sporządzenia regionalnego planu działań nakłada także obowiązek uwzględniania w nim zapisów regionalnej strategii w zakresie polityki społecznej. W naszym województwie rolę tę pełni ***Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030***. Za kluczowe dla polityki społecznej w regionie uznano siedem obszarów strategicznych, a jednym z nich jest: *ograniczenie bezrobocia oraz bierności zawodowej wśród mieszkańców województwa*. Cel ten ma zostać osiągnięty m.in. dzięki takim działaniom jak:

- ✓ realizacja oraz wspieranie projektów i programów mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób bezrobotnych, biernych zawodowo i ubogich pracujących;
- ✓ promowanie samozatrudnienia i postaw przedsiębiorczych wśród osób dorosłych oraz młodzieży;
- ✓ upowszechnienie uczenia się przez całe życie;
- ✓ wspieranie i promocja wysokiej jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy;
- ✓ promocja pracy zdalnej i elastycznych form zatrudnienia jako instrumentów wspierających aktywność zawodową;
- ✓ wspieranie usług opieki nad dziećmi w żłobkach, przedszkolach, klubach dziecięcych lub u dziennych opiekunów, ułatwiających powrót do pracy lub wejście na rynek pracy po okresie opieki nad dziećmi.

Określając roczną politykę rynku pracy nie sposób nie nawiązać do ***Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku***, która jest dokumentem o długofalowym horyzoncie czasowym precyzującym cele i priorytetowe kierunki działania regionalnej polityki rynku pracy. Jako cel wiodący określono w nim: *Wzrost zatrudnienia oraz aktywności zawodowej mieszkańców regionu* i wyodrębniono trzy priorytety: *Wzrost zatrudnienia, Wzrost poziomu jakości kształcenia oraz Włączenie zawodowe i społeczne osób zagrożonych wykluczeniem*.

2. Diagnoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim

2.1. Wybrane zjawiska kształtujące sytuację społeczno-gospodarczą

W województwie warmińsko-mazurskim przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń-grudzień 2024 roku ukształtowało się na poziomie 131,0 tys. osób. W skali roku zatrudnienie zmniejszyło się o 2,7%. Panująca inflacja, która w kraju w grudniu 2024 roku wynosiła 4,7% (r/r), wzmaga oczekiwania płacowe. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zwiększyło się w ciągu roku o 12,7% i ukształtowało się na poziomie 6 863,45 zł.

Tabela 1 . Wybrane dane dotyczące sytuacji gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego

Wyszczególnienie	2022	Zmiany r/r	2023	Zmiany r/r	2024	Zmiany r/r
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w tys. osób)	139,6	+2,4%	134,6	-3,6%	131,0	-2,7%
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (w zł)	5 331,98	+9,6%	6 089,46	+14,2%	6 863,45	+12,7%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej (REGON) w tys.	143,9	+2,3%	147,3	+2,3%	150,2	+2,0%
Produkcja sprzedana przemysłu (w mln zł)	50 730,9	+6,5%	48 357,7	-6,7%	45 449,9	-5,7%
Produkcja sprzedana budownictwa (w mln zł)	5 824,2	+16,4%	7 338,6	+26,0%	5 504,0	-25,0%
Wyniki finansowe przedsiębiorstw (wynik finansowy netto) (w mln zł)*	1 989,5	-31,2%	1 868,1	-121,4%	943,7	49,5%
Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) (w mln zł)*	1 399,2	+30,1%	1 448,6	+3,5%	1 298,5	-10,4%

* Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto (różnica przychodów ogółem i kosztów ogółem) pomniejszony o obowiązkowe obciążenia. Przedstawione dane dotyczą 3 kwartału w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Komunikatu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego*, Urząd Statystyczny w Olsztynie, online <https://olsztyn.stat.gov.pl/opracowania-biezace/komunikaty-i-biuletyny/inne-opracowania/komunikat-o-sytuacji-spolesczno-gospodarczej-wojewodztwa-warmińsko-mazurskiego-w-grudniu-2024-r-,3,147.html>

W regionie obserwujemy systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej. Na koniec grudnia 2024 roku w rejestrze REGON figurowało 150,2 tys. podmiotów (o 2,0% więcej niż przed rokiem), z czego 24,0 tys. podmiotów miało zawieszoną działalność gospodarczą (dla porównania w grudniu 2023 roku – 22,7 tys.). Zdecydowaną większość zawieszonych podmiotów - 96,4%, stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

2024 rok był kolejnym rokiem, w którym odnotowujemy spadek produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących, tj. faktycznie stosowanych w transakcjach, jako ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca), która ukształtowała się na poziomie 45 449,9 mln zł - o 5,7% (w cenach stałych³) mniejszym niż przed rokiem. W tym samym okresie produkcja sprzedana budownictwa zmniejszyła się 25,0% (dla porównania w 2023 roku jej wartość wzrosła wobec 2022 roku).

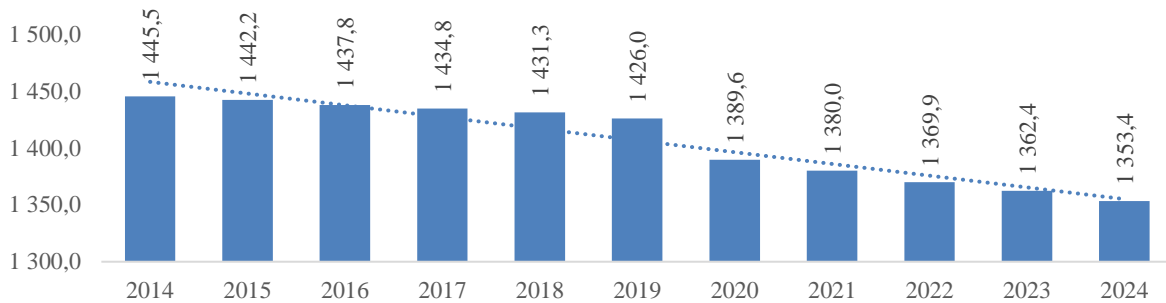
W przedsiębiorstwach z naszego województwa w trzecim kwartale 2024 roku podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe okazały się mniej korzystne niż przed rokiem, poprawę obserwujemy tylko w przypadku wskaźników obrazujących płynność finansową. Zmniejszyły się również nakłady inwestycyjne zrealizowane przez przedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego, które osiągnęły wartość 1 298,5 mln zł (w cenach bieżących) i były o 10,4% niższe niż w analogicznym okresie 2023 r.

Demografia jest jednym z ważniejszych wyzwań społeczno-gospodarczych regionu. Od kilku lat obserwujemy spadek liczby ludności, któremu towarzyszą zmiany jej struktury – zmniejsza się liczba

³ Ceny stałe - ceny z określonego okresu (tzw. okresu bazowego), służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Pozwalają wyeliminować wpływ zmian cen bieżących na dynamikę badanych kategorii i zapewniają porównywalność przy zmianach ich fizycznych rozmiarów w różnych okresach, GUS <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/37,pojecie.html>

osób w wieku produkcyjnym, a rośnie liczba osób starszych. Według stanu na koniec pierwszego półrocza 2024 roku ludność w województwie warmińsko-mazurskim liczyła 1 353,4 tys. osób, o 0,7% tj. o 9,0 tys. osób mniej niż przed rokiem. W okresie ostatnich dziesięciu lat zmniejszyła się ona o 6,3% (o 92,1 tys. osób). Dla porównania, w tych samych okresach liczba mieszkańców Polski zmniejszała się odpowiednio 0,4% oraz 2,4%.

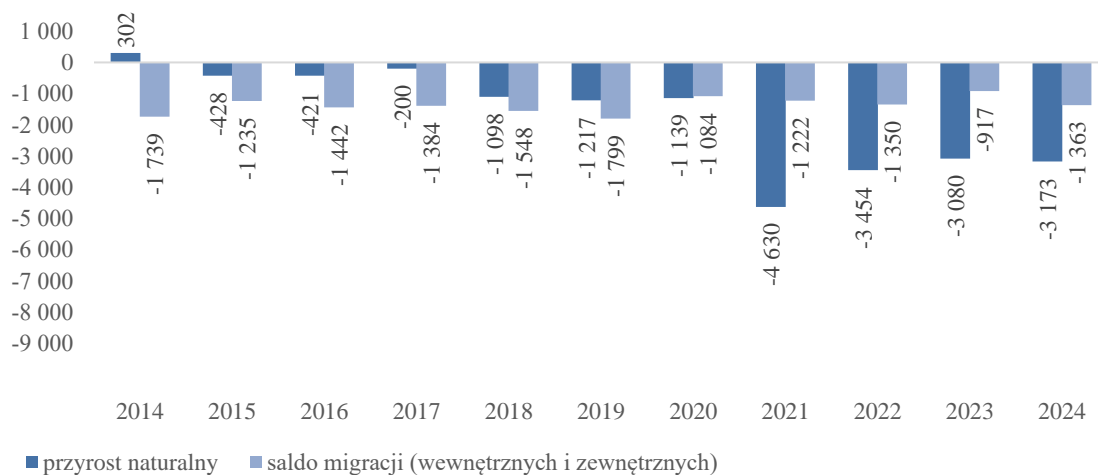
Wykres 1. Ludność województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2014-2024 – stan na 30 czerwca (w tys.)

Źródło: Bank Danych Lokalnych; GUS, online <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/teryt>

Wśród przyczyn spadku liczby ludności podawany jest ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, który w pierwszym półroczu 2024 roku wyniósł w regionie -3,2 tys. osób oraz ujemne saldo migracji. Ten ostatni wskaźnik ukształtował się na poziomie -1,4 tys. osób.

Wykres 2. Przyrost naturalny i saldo migracji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2014-2024 stan na 30 czerwca

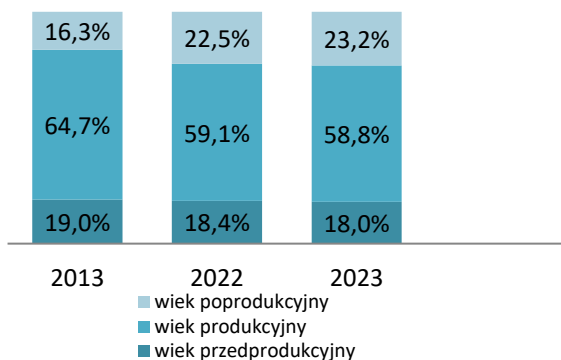

Źródło: Bank Danych Lokalnych, online: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/wymiary>

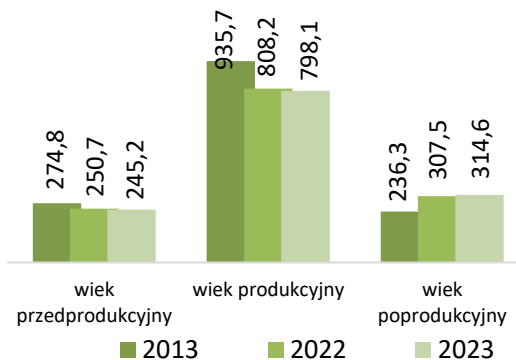
Region, tak jak cały kraj, mierzy się z problemem starzejącego się społeczeństwa. W 2023 roku w województwie warmińsko-mazurskim odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności zwiększył się do 19,6% (w 2013 roku wynosił 12,8%).

O starzeniu się społeczeństwa świadczy rosnąca liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej). W okresie dziesięciu lat (2013 - 2023) ich liczba w regionie zwiększyła się o 78,2 tys. osób, a udział procentowy w ogóle mieszkańców wzrósł o 6,9 pkt proc. W tym samym okresie zanotowano spadek liczby i udziału procentowego osób w wieku produkcyjnym (dla mężczyzn jest to grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat) – odpowiednio o 137,6 tys. osób i 5,9 pkt proc. oraz w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) – o 29,6 tys. osób i 0,6 pkt proc.

Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w województwie warmińsko-mazurskim

Wykres 4. Ludność według ekonomicznych grup wieku w województwie warmińsko-mazurskim (w tys. osób)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS, online: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica>

Efektom zmian w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku był wzrost wartości współczynnika obciążenia demograficznego. W 2023 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 70 osób w wieku nieprodukcyjnym, podczas gdy w 2013 roku – 55 osób.

Wraz ze spadkiem liczby ludności województwa warmińsko-mazurskiego, w dłuższym okresie, zmniejsza się liczba uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, policealnych i wyższych.

Tabela 2. Struktura uczniów i absolwentów w szkołach ponadpodstawowych, policealnych i wyższych w województwie warmińsko-mazurskim (w tys. osób)

Wyszczególnienie	2010/2011	2022/2023	2023/2024
Uczniowie i studenci według poziomu kształcenia:			
Ponadpodstawowe^a	69,7	63,7	68,9
Policealne	11,9	6,3	5,9
Wyższe	52,0	21,7	21,3
Absolwenci^b według poziomu kształcenia:			
Ponadgimnazjalne^a	19,4	14,9	11,9
Policealne	3,1	1,4	1,6
Wyższe	14,7	6,3	5,8

^a licea ogólnokształcące, technika, branżowe szkoły I i II stopnia, szkoły specjalne przysposabiające do pracy, artystyczne dające uprawnienia zawodowe - do roku szkolnego 2018/2019 szkoły ponadgimnazjalne; ^b z poprzedniego roku szkolnego

Źródło: Województwo warmińsko-mazurskie w liczbach 2024, Urząd Statystyczny w Olsztynie, online: <https://olsztyn.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/foldery/wojewodztwo-warmińsko-mazurskie-w-liczbach-2023,3,12.html>

Do szkół policealnych w regionie w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 5,9 tys. osób (o 0,4 tys. mniej niż w roku poprzedzającym i o 6,0 tys. mniej niż w roku szkolnym 2010/2011). Liczba studentów wynosiła 21,3 tys. osób (poziom porównywalny z rokiem akademickim 2022/2023, ale o ponad 30 tysięcy mniej niż w 2010/2011).

Inaczej sytuacja przedstawia się wśród uczniów szkół ponadpodstawowych. Rok szkolny 2023/2024 był kolejnym rokiem, gdy do szkół ponadpodstawowych trafiło więcej młodzieży⁴. W roku szkolnym 2023/2024 kształciło się w nich 68,9 tys. młodzieży (o 5,2 tys. więcej niż w roku poprzedzającym, ale o 0,8 tys. mniej niż w roku szkolnym 2010/2011).

Spadek liczby uczniów powoduje, że coraz mniej absolwentów pojawia się na rynku pracy. W roku szkolnym 2023/2024 szkoły ponadgimnazjalne, policealne i wyższe w województwie warmińsko-mazurskim ukończyło 19,3 tys. absolwentów - o 3,3 tys. osób mniej niż w roku poprzedzającym i blisko o 17,9 tys. mniej niż w roku 2010/2011.

⁴ Pierwszy skumulowany rocznik pojawił się w roku szkolnym 2019/2020.

2.2. Aktywność ekonomiczna mieszkańców

Problemem warmińsko-mazurskiego rynku pracy pozostaje stosunkowo niski poziom aktywności zawodowej mieszkańców regionu.

Zbiorowość aktywnych zawodowo, na którą składają się osoby pracujące oraz bezrobotni, w województwie warmińsko-mazurskim w 3 kw. 2024 roku liczyła 608 tys. osób, o 1tysiąc osób więcej niż przed rokiem. W grupie tej przeważali mężczyźni, a ponad połowa osób czynnych zawodowo mieszkała w miastach.

Wykres 5. Wskaźniki aktywności ekonomicznej - 3 kwartał 2024 roku

*Dla województwa lubuskiego GUS nie podaje stopy bezrobocia

Źródło: Pracujący, bezrobotni i bierni zawodowo (wyniki wstępne BAEL) - 3 kwartał 2024 roku, Główny Urząd Statystyczny <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-bezrobotni-bierni-zawodowo-wg-bael/pracujacy-bezrobotni-i-bierni-zawodowo-wyniki-wstepne-bael-3-kwartal-2024-roku,12,62.html>

W 3 kwartale 2024 roku **współczynnik aktywności zawodowej** (udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15-89 lat) w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 56,4%, przy średniej krajowej 58,6%. W porównaniu do analogicznego okresu 2023 roku wskaźnik w regionie zwiększył się o 0,2 pkt proc., natomiast nasz region przesunął się z trzynastego na jedenaste miejsce na liście województw biorąc pod uwagę wysokość współczynnika (miejsce to zajmuje ex aequo z województwem lubelskim). Od lat większą aktywnością ekonomiczną w regionie charakteryzują się mężczyźni (w 3 kw. 2024 roku ich współczynnik aktywności zawodowej wynosił 64,4% wobec 48,9% kobiet), osoby w wieku 35-44 lata (90,3%), absolwenci szkół wyższych (78,6%). Wskaźnik aktywności zawodowej mieszkańców terenów wiejskich oraz miast była porównywalna i wynosiła odpowiednio 56,3% oraz 56,4%.

Wskaźnik zatrudnienia (udział pracujących w ogólnej liczbie ludności) w województwie warmińsko-mazurskim w 3 kwartale 2024 roku ukształtował się na poziomie 53,5%, co oznacza, że jego wartość była niższa o 3,4 pkt proc. od wartości krajowej. W odniesieniu do stanu sprzed roku wskaźnik w regionie zmniejszył się o 1,4 pkt proc. Wskaźnik zatrudnienia wskazuje na wyższy odsetek pracujących: mężczyzn niż kobiet (w 3 kwartale 2024 roku było to 61,5% wobec 46,0%); osób zamieszkujących tereny miejskie (53,8% wobec 52,8% mieszkańców wsi); osób w wieku 35-44 lata (85,7%) i z przedziału wiekowego 45-54 lata (84,7%). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia (77,4%) charakteryzują się osoby z dyplomem szkół wyższych.

Stopa bezrobocia według BAEL (udział bezrobotnych do liczby aktywnych zawodowo), która w 3 kwartale 2024 roku wyniosła w województwie 5,3% i była o 2,4 pkt proc. wyższa od krajowej. W odniesieniu do tego samego okresu 2023 roku wartość wskaźnika w regionie wzrosła o 3,0 pkt proc., co było spowodowane m.in.

ponad 2-krotnym wzrostem liczby bezrobotnych (w 3 kwartale 2024 r. populacja bezrobotnych (według BAEL) liczyła 32 tys. osób, w 2023 roku 14 tys. osób). Był to najwyższy wzrost w całym kraju.

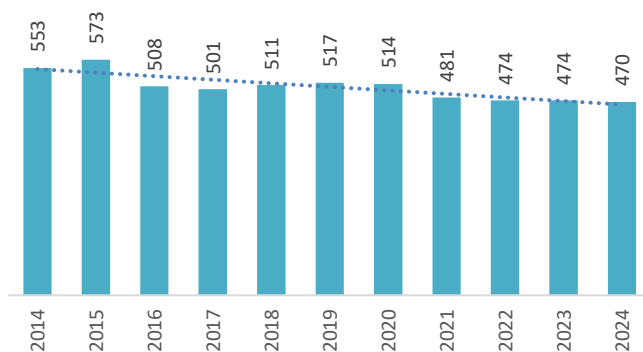
O zmianach dotyczących aktywności mieszkańców naszego regionu, świadczą również dane dotyczące liczby osób biernych zawodowo. Jest to grupa, której aktywizacja zawodowa traktowana jest jako szansa dla zaspokojenia malejących zasobów siły roboczej, chociaż należy pamiętać, że nie wszystkie osoby z tej grupy można wprowadzić na rynek pracy⁵. Populacja biernych zawodowo, według definicji stosowanej przez GUS obejmuje bowiem:

1. osoby w wieku 15-89 lat, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, które w badanym tygodniu:

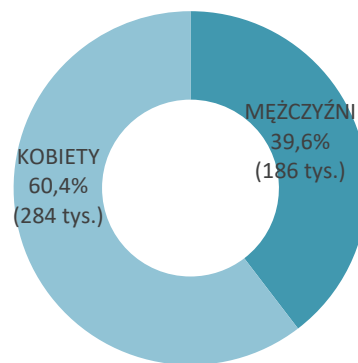
- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie w aktywny sposób lub nie były gotowe do jej podjęcia
- nie pracowały, ale oczekiwały na rozpoczęcie pracy (w okresie dłuższym niż 3 miesiące lub do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć)

2. wszystkie osoby w wieku 90 lat i więcej⁶.

Wykres 6. Liczba biernych zawodowo 18 -89 lat w województwie warmińsko-mazurskim (stan w 3 kw. 2014-2024) – w tys. osób

Wykres 7. Struktura biernych zawodowo w województwie warmińsko-mazurskim (3 kwartał 2024 rok)

Źródło: BDL, Główny Urząd Statystyczny, online: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/wymiary>

W 3 kwartale 2024 r. w województwie warmińsko-mazurskim poza rynkiem pracy pozostawało 470,0 tys. osób w wieku 15-89 lat (43,6% ludności w tym przedziale wiekowym). Liczba biernych zawodowo w regionie w porównaniu do ubiegłego roku zmniejszyła się o 4 tys. osób. Wśród biernych zawodowo przeważają kobiety, które w 3 kwartale 2024 roku stanowiły 60,4% omawianej populacji. W odniesieniu do stanu sprzed roku ich liczba zmalała, nadal jednak jest 284 tys. kobiet nieaktywnych na rynku pracy.

Struktura biernych zawodowo, biorąc pod uwagę przyczyny pozostawania nieaktywnymi na rynku pracy, pozostaje od lat niezmienna. Najczęstszymi powodami bierności są emerytura oraz nauka i uzupełnianie kwalifikacji. W 3 kwartale 2024 roku emeryci stanowili w regionie ponad połowę biernych zawodowo, zaś osoby uczące się 19,2%. Liczną grupę tworzą również osoby, które nie pracują z powodu choroby lub niepełnosprawności (10,6%) oraz osoby, dla których barierą w zatrudnieniu są obowiązki rodzinne, w tym opieka nad osobami zależnymi (8,6%)⁷. Większość ostatniej z wymienionych grup stanowią kobiety.

⁵ Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie uczestniczy w realizacji projektu, którego celem jest wypracowanie rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej odpowiadających potrzebom wybranych grup biernych zawodowo. Bardziej szczegółowy opis działań w projekcie znajduje się na str. 23 niniejszego dokumentu.

⁶<https://stat.gov.pl/metainformacje/sloownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/4561.pojecie.html>

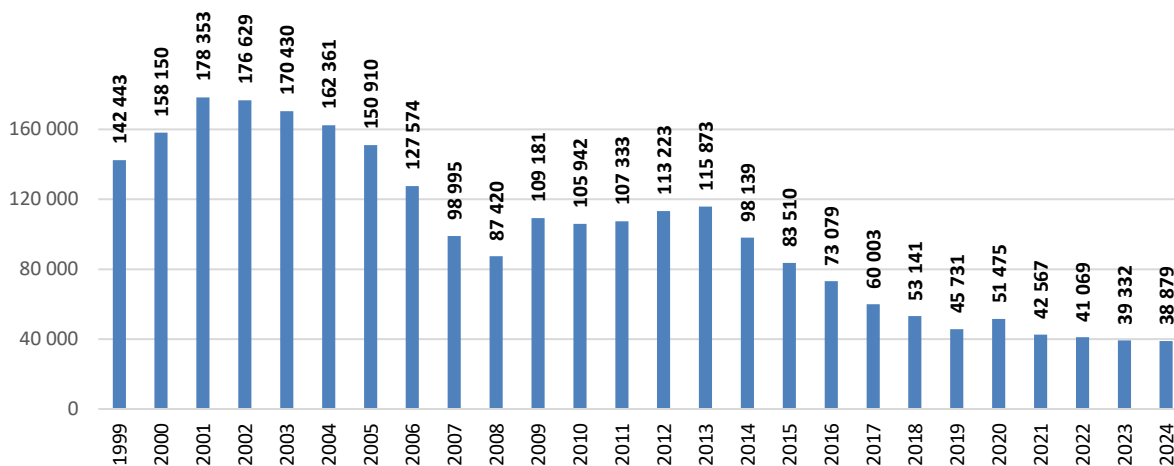
⁷ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie warmińsko-mazurskim w 3 kwartale 2024 r., Urząd Statystyczny w Olsztynie; online: <https://olsztyn.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/praca-wynagrodzenie/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-w-województwie-warmińsko-mazurskim-w-3-kwartale-2024-r-,3,72.html>

Pomimo, iż w ostatnim roku (biorąc pod uwagę 3 kwartał 2023 i 2024 roku) współczynnik aktywności zawodowej kobiet zwiększył się nadal jednak aktywność ekonomiczna kobiet jest niższa niż mężczyzn, dlatego też do tej grupy należy kierować działania służące zwiększeniu ich obecności na rynku pracy. Kobiety częściej niż mężczyźni pozostają nieaktywne na rynku pracy z powodów osobistych lub rodzinnych.

2.3. Poziom i stopa bezrobocia rejestrowanego

Bezrobocie w województwie warmińsko-mazurskim utrzymuje się na niskim poziomie, ale ma nadal cechy zjawiska sezonowego oraz jest zróżnicowane terytorialnie. Od kilku lat obserwujemy systematyczny spadek poziomu bezrobocia, zahamowany jedynie w czasie pandemii COVID w 2020 roku. Na koniec 2024 roku w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych było 38 879 bezrobotnych, o 1,1%, tj. o 438 osób mniej niż tym samym okresie w 2023 roku.

Wykres 8. Poziom bezrobocia w województwie w latach 1999 – 2024 (stan na koniec grudnia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy

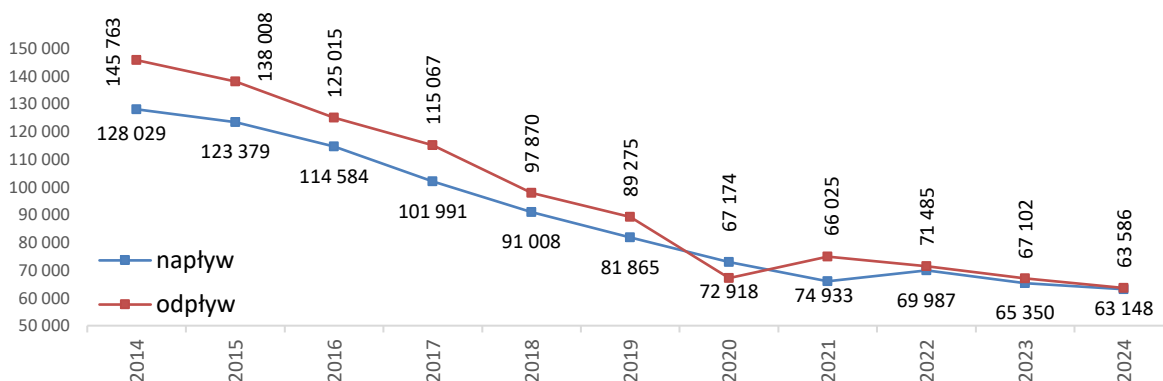
Chociaż w skali całego województwa odnotowaliśmy w ujęciu rocznym spadek poziomu bezrobocia, w siedmiu powiatach liczba osób zarejestrowanych w ewidencji bezrobotnych zwiększyła się, a wzrost wahał się w przedziale od 8,5% (w powiecie ostródzkim) do 0,6% (w powiecie braniewskim). W tym samym okresie największy procentowy spadek liczby bezrobotnych – o 12,2% odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Olecku.

Pomimo spadku poziomu bezrobocia w regionie, stopa bezrobocia nie uległa zmianie. W grudniu 2024 r. wskaźnik ukształtował się na tym samym poziomie co przed rokiem – 8,3%. Dla porównania stopa bezrobocia w kraju wyniosła 5,1% (grudzień 2023 i 2024 rok). Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w naszym województwie należą: bartoszycki (16,6%), kętrzyński (16,0%) i braniewski (14,7%). W dwóch powiatach województwa - mieście Olsztynie (2,0%) oraz w powiecie iławskim (4,2%) natężenie bezrobocia kształtuje się poniżej wskaźnika krajowego.

Spadek poziomu bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim jest m.in. wynikiem przewagi liczby osób wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych wobec liczby osób rejestrujących się w urzędach pracy. Trend ten obserwujemy niezmiennie od kilku lat. Wyjątkiem był jedynie 2020 rok, gdy brak możliwości kierowania bezrobotnych do uczestnictwa w różnych formach aktywizacji z powodu pandemii COVID spowodował, że napływ do bezrobocia przewyższał odpływ.

Zaznaczyć jednak należy, że różnica pomiędzy liczbą osób włączonych a wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych w ostatnich trzech latach znacznie się zmniejszyła.

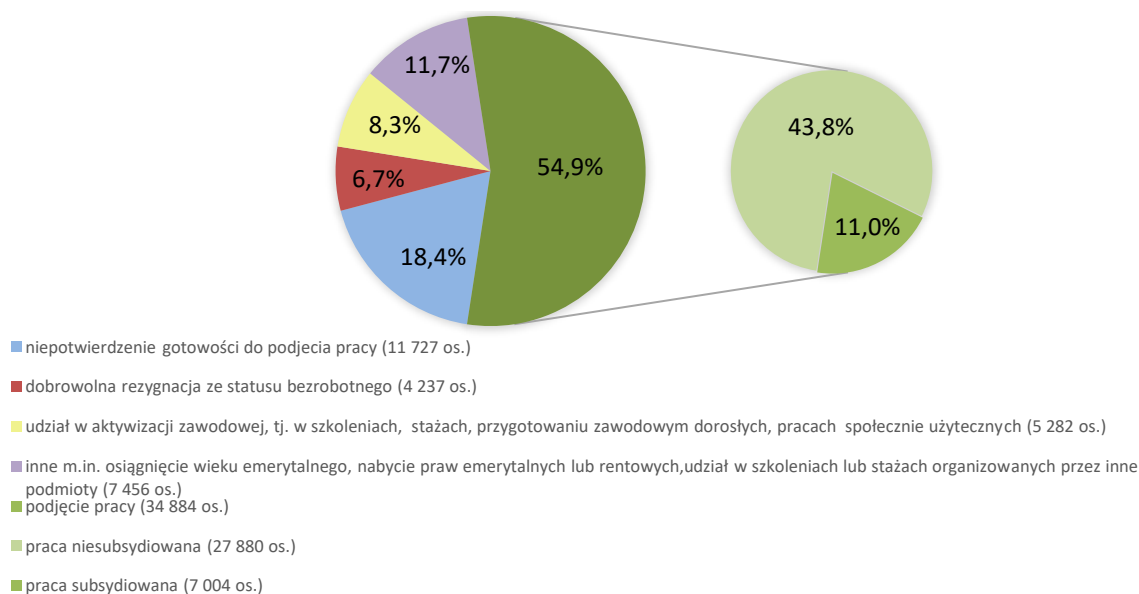
Wykres 9. Napływ i odpływ bezrobotnych w regionie w latach 2014-2024

Źródło: Opracowanie własne na sprawozdań o rynku pracy

W 2024 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 63 148 osób – o 2 202 osoby mniej niż w 2023 roku. W tym samym czasie z ewidencji bezrobotnych wykreślono 63 586 osób – o 3 516 osób mniej niż przed rokiem. Od lat najczęstszym powodem wyrejestrowania bezrobotnych z rejestrów urzędów pracy jest podjęcie pracy.

Wykres 10. Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy.

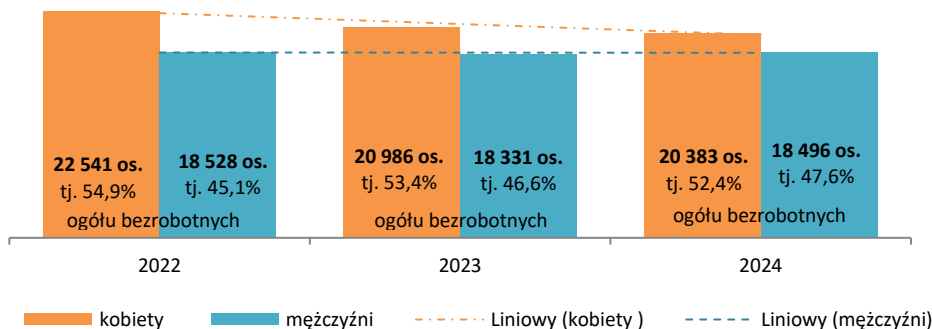
W 2024 roku przyczyną wyrejestrowania z ewidencji bezrobotnych 34 884 osób było podjęcie pracy. Osoby te stanowiły 54,9% odpływu z bezrobocia. Na różne formy aktywizacji: szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne skierowano 5 282 osoby – 8,3% osób wyłączonych z rejestru bezrobotnych. Co czwarta osoba wykreślona z ewidencji bezrobotnych nie potwierdziła gotowości do podjęcia pracy (11 727 osób, tj. 18,4% odpływu) lub dobrowolnie zrezygnowała ze statusu bezrobotnego (4 237 osób, tj. 6,7%).

W porównaniu do 2023 roku, w 2024 roku zwiększył się odsetek osób podejmujących pracę oraz skierowanych do różnych form aktywizacji. W tym samym czasie nieznacznie zmniejszył się udział procentowy osób, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy i dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego.

2.4. Struktura regionalnego bezrobocia

Bezrobocie w naszym regionie w dalszym ciągu dotyka bardziej kobiety, chociaż ich odsetek w strukturze bezrobotnych systematycznie maleje. Na koniec grudnia 2024 roku udział procentowy kobiet w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniósł 52,4% i był o 1,0 pkt proc. mniejszy w odniesieniu do 2023 roku. Maleje również liczba bezrobotnych kobiet, w ujęciu rocznym odnotowaliśmy spadek o 2,9% (o 603 osoby).

Wykres 11. Struktura bezrobotnych wg płci w latach 2022-2024 (stan na koniec grudnia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy.

Analizując bezrobocie wśród kobiet obserwujemy że:

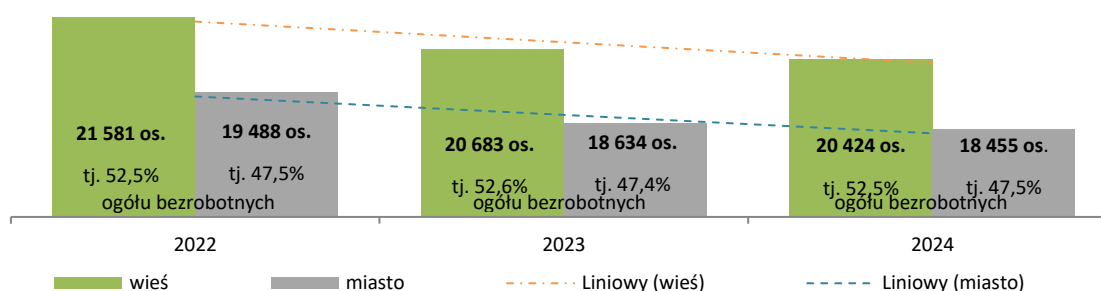
- Ponad 28% kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne nie podjęło pracy po urodzeniu dziecka (5 750 osób).
- Wśród bezrobotnych kobiet przeważają osoby w wieku 25-34 lata (27,9% kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy), osoby bez wykształcenia (27,5%), kobiety z niewielkim stażem pracy liczącym maksymalnie 5 lat (52,3%).
- Bezrobotne kobiety są bardziej wykształcone niż mężczyźni – kobiety stanowią ponad 65% w grupie bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, 60,5% wśród bezrobotnych absolwentów szkół policealnych i średnich zawodowych oraz 65,8% w grupie bezrobotnych legitymujących się wykształceniem wyższym. Mężczyźni przeważają wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (56,0%) oraz gimnazjalnym/podstawowym (54,7%).
- Kobiety stanowią ponad 63% bezrobotnych bez stażu pracy, dominują również w większości grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy⁸. Wyjątek stanowi grupa obejmująca osoby powyżej 50 roku życia, co jest związane z obowiązującym w Polsce wiekiem emerytalnym, zgodnie z którym kobiety mogą przechodzić na emeryturę w wieku 60 lat, dla mężczyzn wiek ten rozpoczyna się w momencie ukończenia 65 roku życia oraz z definicją osoby bezrobotnej⁹.

Dane statystyczne potwierdzają również niekorzystną sytuację na rynku pracy osób zamieszkujących tereny wiejskie, dla których utrudnieniem w podjęciu lub utrzymaniu aktywności zawodowej są dojazdy do pracy. Na 2024 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 20 424 bezrobotnych mieszkających na wsi, a ich udział procentowy w strukturze bezrobotnych wyniósł 52,5%. W ostatnich latach obserwujemy systematyczny spadek liczby bezrobotnych w omawianej grupie, jej udział procentowy w ogóle osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

⁸ Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy: osoby do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotnych, osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, osoby z niepełnosprawnością, osoby poszukujące pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący inną pracę zarobkową opiekunowie osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (art. 49 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

⁹ Osobą bezrobotną zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są osoby, które nie ukończyły 60 lat w przypadku kobiet, w przypadku mężczyzn granica wieku przedłuża się do 65 roku życia (art. 2 cytowanej Ustawy).

Wykres 12. Miejsce zamieszkania bezrobotnych w latach 2022-2024 (stan na koniec grudnia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy.

W analizie struktury bezrobotnych służącej wyodrębnieniu grup priorytetowych i planowaniu dalszych działań nie można pominąć osób zaliczanych do grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W ogólnej liczbie bezrobotnych w grudniu 2024 roku stanowiły one 81,0%.

Wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy dominującą grupę stanowią długotrwale bezrobotni. Na koniec 2024 roku udział procentowy tej grupy, liczącej 18 425 osób, w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 47,4%. W okresie rocznym zaobserwowaliśmy niewielki spadek liczby długotrwale bezrobotnych oraz ich procentowego udziału w grupie osób zarejestrowanych w urzędach pracy (odpowiednio o 121 osób i o 0,7 pkt proc.)

Tabela 3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2022-2024 (stan na koniec grudnia)

Wyszczególnienie	2022		2023		2024	
	Liczba	% w ogólnej liczbie bezrobotnych	Liczba	% w ogólnej liczbie bezrobotnych	Liczba	% w ogólnej liczbie bezrobotnych
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy - ogółem	33 633	81,9%	31 904	81,1%	31 504	81,0%
Bezrobotni do 30 roku życia	10 361	25,2%	9 378	23,9%	9 443	24,3%
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	11 226	27,3%	11 069	28,2%	10 910	28,1%
Bezrobotni długotrwale	19 640	47,8%	18 546	47,2%	18 425	47,4%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	7 822	19,0%	6 921	17,6%	6 265	16,1%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	100	0,2%	108	0,3%	103	0,3%
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,	1 238	3,0%	1 112	2,8%	988	2,5%
Bezrobotni niepełnosprawni	3 388	8,2%	3 471	8,8%	2 530	6,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy.

Wśród osób wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy wymieniane są również osoby powyżej 50 roku życia. Na koniec grudnia 2024 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 10 910 osób w tym przedziale wiekowym, co stanowiło 28,1% ogółu bezrobocia w regionie. W grupie tej zdecydowanie przeważają osoby z wykształceniem podstawowym (40,1%) oraz zasadniczym zawodowym (35,7%) – obie te grupy stanowią blisko 76% bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Pomimo wieku, co czwarta osoba z omawianej grupy posiada niewielki staż pracy – maksymalnie do pięciu lat (23,6%) lub nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego (bez stażu pracy – 3,6%).

Kolejną grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby do 30 roku życia. Według stanu na 31 XII 2024 roku stanowiły one 24,3% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w regionie (o 0,4 pkt proc. więcej niż przed rokiem). Ich grupa liczyła 9 443 osoby. Blisko 19% młodych bezrobotnych posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące, a 24,4% stanowią osoby z wykształceniem podstawowym lub

gimnazjalnym. Wyzwaniem dla publicznych służb zatrudnienia jest również aktywizacja młodych osób bez stażu pracy tworzących 26,0% tej populacji.

Do grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy Ustawodawca zaliczył również bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Na koniec grudnia 2024 roku grupa ta stanowiła 16,1% ogółu bezrobotnych, a tworzyło ją 6 265 osób z czego 84,7% stanowiły kobiety. Ponad 44% omawianej grupy jest ponad rok bez pracy.

Wyzwaniem, nie tylko dla warmińsko-mazurskiego rynku pracy, pozostaje aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami. Na koniec grudnia 2024 roku w strukturze bezrobotnych osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności stanowiły 6,5%, co w liczbach przekłada się na 2 530 zarejestrowanych osób. Również w tej grupie przeważają osoby bez wykształcenia (33,1%) oraz absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (32,9%). Co trzecia osoba bezrobotna z niepełnosprawnościami mieści się w przedziale wiekowym od 45 do 54 lat (31,2%). Wśród osób z niepełnosprawnościami, w porównaniu do ogólnej struktury bezrobotnych, notujemy niższy odsetek osób bez stażu pracy (8,7% wobec 10,9%).

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w szczególnej sytuacji na rynku pracy są również bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej (grupa ta liczyła 988 osób, a ich odsetek w ogóle bezrobotnych wynosił 2,5%) oraz bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (w regionie na koniec grudnia 2024 roku 103 osoby tworzące tę grupę stanowiły 0,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych).

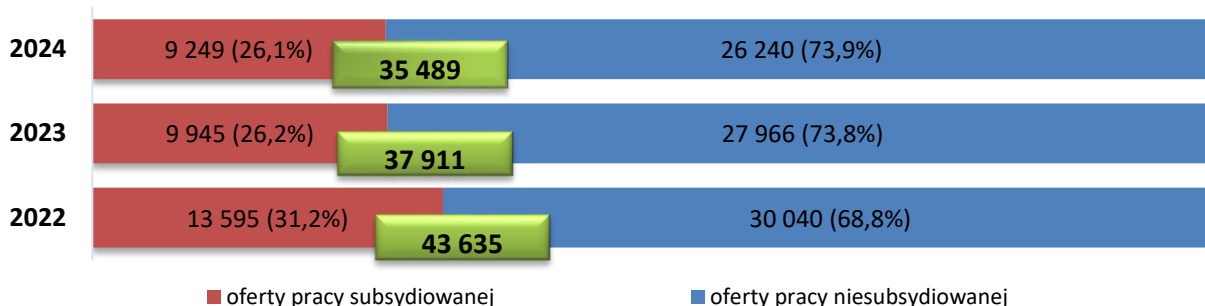
Analiza struktury bezrobotnych według wieku, poziomu wykształcenia oraz posiadanego stażu pracy wskazuje, że w zależności od wybranego kryterium, najliczniejsze grupy w regionalnym bezrobociu tworzą osoby:

- od 35 do 44 roku życia (9 735 osób) – 25,0% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Razem z grupą osób, w przedziale wiekowym 25 -34 lata (8 766 osób) tworzą populację stanowiącą 47,5% bezrobotnych;
- z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (12 365 osób, stanowiące 31,8% zarejestrowanych ogółem) oraz z zasadniczym zawodowym (odpowiednio 10 331 osób i 26,6%). Należy również pamiętać, że 33,8% bezrobotnych (13 146 osób) w województwie warmińsko-mazurskim nie posiada kwalifikacji zawodowych;
- z niewielkim stażem pracy – staż od 1 do 5 lat posiadało 27,0% bezrobotnych (10 507 osób), a do 1-go roku – blisko co piąta osoba figurująca w rejestrze powiatowych urzędów pracy (7 629 osób). Łącznie obie grupy stanowiły 46,6% ogółu bezrobotnych w regionie. Osoby bez żadnego stażu pracy to blisko 11% zarejestrowanych bezrobotnych (4 238 osób).

2.5. Oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej

W ostatnich latach liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej systematycznie maleje. W 2024 roku do powiatowych urzędów pracy w regionie wpłynęło 35 489 ofert pracy – o 2 422 (o 6,4%) mniej niż w analogicznym okresie 2023 roku. Spadek liczby ofert pracy wiąże się z mniejszą liczbą ofert pracy subsydiowanej środkami publicznymi. W 2024 roku bezrobotni mieli do dyspozycji 9 249 ofert zatrudnienia subsydiowanego, o 696 mniej niż przed rokiem (spadek o 7,0%). W tym samym czasie pracodawcy zgłosili 26 240 ofert pracy niesubsydiowanej (w odniesieniu do 2023 roku spadek wynosił 6,2%, który stanowiły 1 726 oferty).

Wykres 13. Struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MRPIPS-01 o rynku pracy.

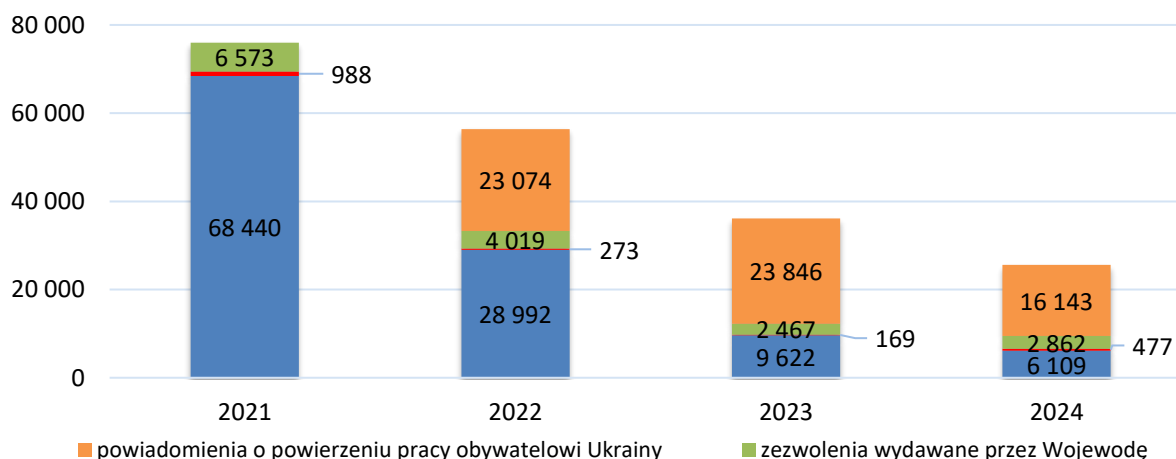
Wśród ofert pracy dostępnych dla bezrobotnych, pomimo trudnej sytuacji przedsiębiorców, nadal przeważają oferty wolnych miejsc pracy utworzone przez pracodawców bez dofinansowania ze środków publicznych. W 2024 roku odsetek wakatów tego typu wynosił 73,9% i był nieznacznie wyższy w odniesieniu do stanu sprzed roku – wzrost o 0,1 pkt. proc.

Ponad 23% ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej będących w 2024 roku w dyspozycji urzędów pracy pochodzi z sektora przetwórstwa przemysłowego, a 18,1% związana jest z działalnością w zakresie usług administrowania i działalnością wspierającą. Stosunkowo często bezrobotni mogli korzystać z ofert związanych z handlem oraz naprawami pojazdów samochodowych, jak również z ofert zgłoszonych przez podmioty działające w sektorze administracji publicznej i obronie narodowej, obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych (po 10,8% ogółu ofert pracy).

2.6. Zapotrzebowanie na pracowników z zagranicy

Pracodawcy w województwie warmińsko-mazurskim nadal są zainteresowani zatrudnieniem pracowników z zagranicy. Skala tego zjawiska jest mniejsza niż przed paroma laty, pomimo szeregu zmian wprowadzonych w polskim prawie, które są ułatwieniem dla firm zatrudniających obcokrajowców.

Wykres 14. Liczba oświadczeń i zezwoleń wydanych cudzoziemcom w latach 2021-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z systemu CeSar (dane wygenerowane 30.01.2025 r.)

W 2024 roku powiatowe urzędy pracy wpisały 6 109 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi – o 3 513 mniej niż w tym samym okresie przed rokiem (spadek o 36,5%). Większość oświadczeń wydano obywatelom Białorusi - 44,8%. W oparciu o ten dokument legalizujący zatrudnienie, cudzoziemcy najczęściej zatrudniani byli w przetwórstwie przemysłowym (co trzecia osoba), transporcie i gospodarce magazynowej (22,1%) oraz w firmach działających w sekcji działalność w zakresie administrowania i działalność wspierająca (20,0%).

W ujęciu rocznym zmniejszyła się również liczba powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy, wystawionych na mocy Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z 2022 roku, która zapewniała obywatelom Ukrainy swobodny dostęp do polskiego rynku pracy po agresji na ich kraj. W 2024 roku w województwie warmińsko-mazurskim wpisano do ewidencji 16 143 powiadomienia (dla porównania w 2023 roku - 23 846).

Wzrost liczby dokumentów obserwujemy natomiast w przypadku zezwoleń na pracę sezonową wydawanych przez powiatowe urzędy pracy. W 2024 roku ich liczba w porównaniu do stanu sprzed roku zwiększyła się ze 169 do 477. Odbiorcami coraz większej liczby zezwoleń na pracę sezonową są pracownicy z Azji – w 2024 roku wydano dla nich 423 dokumenty, które stanowiły 88,7% ogółu zezwoleń. W 2024 roku zezwolenia na pracę sezonową najliczniej wystawiane były obywatelom Kazachstanu (102 zezwolenia), Uzbekistanu (78) i Kirgistanu (73). Zezwolenia dla obywateli tych państw stanowią 53,0% dokumentów.

W 2024 roku zwiększyła się również liczba zezwoleń na pracę udzielonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, cudzoziemcy otrzymali 2 862 zezwolenia, o 395 więcej niż w 2023 roku (wzrost o 16,0%). Połowa wydanych dokumentów trafiła do obywateli czterech krajów: Bangladeszu, Filipin, Indii i Kazachstanu (łącznie 1 435 zezwoleń). Cudzoziemcy zatrudniani byli głównie w przetwórstwie przemysłowym (1 337 osób), podmiotach zajmujących się: zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (507 osób), transportem i gospodarką magazynową (277 osób) oraz budownictwem (219 osób).

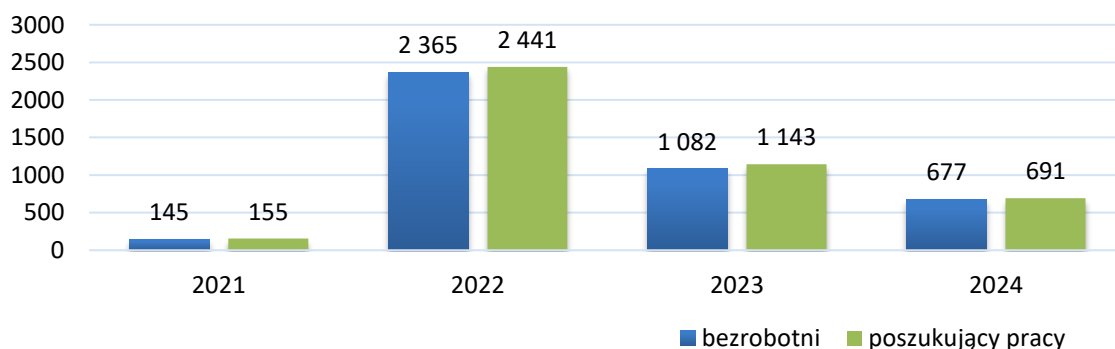
Tabela 4. Kraj pochodzenia cudzoziemców zatrudnionych w województwie warmińsko-mazurskim w oparciu o dokumenty wydane przez powiatowe urzędy pracy oraz Wojewodę w 2024 roku

Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom (wpisane do ewidencji)	Wydane zezwolenia na pracę sezonową	Zezwolenia wydane przez Wojewodę
Ogółem: 6 109	Ogółem: 477	Ogółem: 2 862
Białoruś – 2 737	Kazachstan – 102	Bangladesz – 435
Ukraina – 1 441	Uzbekistan – 78	Filipiny - 354
Gruzja – 1 142	Kirgistan - 73	Indie - 333
Mołdawia – 678	Gruzja - 51	Kazachstan - 313
Armenia - 111	Inne - 173	Inne – 1 427

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z systemu CeSar (dane wygenerowane 30.01.2025 roku)

W 2024 roku obserwujemy spadek liczby cudzoziemców rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy w województwie warmińsko-mazurskim. Od stycznia do końca grudnia do urzędów zgłosiło się w sumie 1 368 obcokrajowców, z czego 677 uzyskało status bezrobotnego, a pozostałe osoby zarejestrowane zostały jako osoby poszukujące pracy.

Wykres 15. Liczba cudzoziemców rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy w latach 2021-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy.

2.7. Zwolnienia grupowe

W 2024 roku wzrosła liczba zakładów planujących zwolnienia grupowe¹⁰. O pogarszającej się sytuacji przedsiębiorców świadczy też większa niż przed rokiem liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W 2024 roku powiatowe urzędy pracy otrzymały informacje o planowanych zwolnieniach grupowych od 20 pracodawców, w ich wyniku utratą pracy zagrożonych było łącznie 1 266 pracowników. Dla porównania, w 2023 roku planowane zwolnienia zgłosiło 15 pracodawców, a liczba osób przewidzianych do zwolnienia wynosiła 969 osób.

Tabela 5. Informacje o planowanych i zrealizowanych zwolnieniach grupowych zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w 2024 r.

Sekcja PKD	Zwolnienia zgłoszone		Realizacja zwolnień	
	zakłady	osoby zagrożone zwolnieniami	zakłady	osoby zwolnione
Przetwórstwo przemysłowe	12	800	13	772
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1	2	1	2
Transport i gospodarka magazynowa	1	372*	-	-
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	16	1	16
Informacja i komunikacja	1	2	1	2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	2	1	2
Handel hurtowy i detaliczny	3	72	3	63
RAZEM	20	1 266	20	857

* osobom tym miały zostać wręczone wypowiedzenia zmieniające warunki pracy i płacy, pracodawca wycofał się jednak z tego zamiaru

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Wśród zakładów objętych zapowiadaniem zwolnieniami grupowymi, największą liczbę stanowiły zakłady przetwórstwa przemysłowego. Decyzję o redukcji etatów podjęto w dwunastu zakładach tej branży, dotyczyła ona w sumie 800 osób, tj. 63,2% ogółu osób zagrożonych utratą pracy.

Wskutek zgłoszonych zwolnień grupowych w 2024 roku pracę straciło 857 osób z 20 zakładów pracy. Dominującą branżą, w której nastąpiła realizacja zwolnień grupowych było przetwórstwo przemysłowe – łącznie trzynastu pracodawców działających w tej sekcji rozwiązało stosunek pracy z 772 osobami (90,1% ogółu zwolnionych w tym okresie). W 2023 roku zwolnieniami grupowymi w województwie warmińsko-mazurskim objęto 821 osób, o 36 osoby mniej w porównaniu do 2024 roku.

Podobnie jak w latach ubiegłych część pracodawców nie zrealizowała zapowiedzianych zwolnień grupowych. W 2024 roku o rezygnacji z planów zwolnień poinformowało 5 przedsiębiorców, w rezultacie 410 osób utrzymało swoje miejsca pracy.

Informacje o zwolnieniach grupowych nie przedstawiają pełnego obrazu liczby osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy¹¹. W 2024 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 2 599

¹⁰ Zwolnienia grupowe realizowane są w oparciu o przepisy *Ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników*, dot. zwolnień realizowanych przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników, jeżeli w okresie nieprzekraczającym 30 dni, przeprowadza redukcję zatrudnienia, wypowiadając umowę o pracę lub na mocy porozumienia stron z przyczyn niedotyczących pracowników i zwolnienia te obejmują: 10 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 100 pracowników; 10% pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 100, jednakże mniej niż 300 pracowników; 30 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 300 lub więcej pracowników

¹¹ Osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy - oznacza to: 1) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników;

osób zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników, o 62 osoby mniej niż przed rokiem (spadek o 2,3%). Także w przypadku tych zwolnień większość osób (37,3%) pochodziła z zakładów przetwórstwa przemysłowego. Co piąta osoba przed rejestracją w powiatowym urzędzie pracy zatrudniona była w handlu i naprawie pojazdów samochodowych, a 8,8% w budownictwie.

3. Wstępny monitoring Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2024 rok¹²

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2024 r. zdefiniowano trzy priorytetowe obszary działań:

1. Podejmowanie kompleksowych rozwiązań sprzyjających aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców regionu.
2. Dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy i wymagań nowoczesnej gospodarki.
3. Budowanie i rozwijanie systemu wsparcia migrantów w obszarze rynku pracy.

Do najważniejszych działań realizowanych w ramach zadań związanych z podejmowaniem kompleksowych rozwiązań sprzyjających aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców regionu należały:

- **Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych** realizowana przez powiatowe urzędy pracy z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Działania te finansowane były głównie ze środków Funduszu Pracy oraz ze środków Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur 2021-2027 (FEWiM). Działania aktywizujące w dużej mierze kierowane były do grup określonych w RPDZ na 2024 rok, jako grupy priorytetowe. Były nimi:
 - ✓ długotrwale bezrobotni,
 - ✓ bezrobotni powyżej 50 roku życia,
 - ✓ bezrobotni do 30 roku życia,
 - ✓ osoby z niepełnosprawnościami.

W 2024 r. do różnych form aktywizacji zawodowej skierowano 12 286 bezrobotnych (o 3,9% mniej niż w tym samym okresie poprzedzającego roku), z czego: 6 628 osób to kobiety, 4 422 osoby to bezrobotni do 30 roku życia, 3 639 osób to długotrwale bezrobotni, 2 156 osób to bezrobotni powyżej 50 roku życia.

Od początku realizacji projektów w ramach Działania 7.1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych FEWiM powiatowe urzędy pracy zaktywizowały 10 236 osób (dane na koniec grudnia 2024 r.)

- **Udzielanie pomocy osobom zainteresowanym założeniem działalności gospodarczej** (m.in. poprzez przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, organizację szkoleń i spotkań dot. przedsiębiorczości). W 2024 roku dzięki wsparciu i środkom finansowym wypłaconym przez urzędy pracy działalność gospodarczą rozpoczęły 1 292 osoby.
- **Wsparcie osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn niedotyczących pracownika** - osoby zwolnione lub zagrożone zwolnieniem z pracy mogą skorzystać z kompleksowego wsparcia oferowanego w ramach projektów realizowanych ze środków FEWiM (Działanie 7.7 Outplacement).

2) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych; 3) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproprowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy; 4) rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika.

¹² Szczegółowy monitoring za 2024 rok opracowany zostanie w I połowie 2025 roku

Obecnie realizowane są trzy projekty obejmujące teren całego województwa, ich łączny budżet wynosi 10,53 mln zł. Docelowo wsparcie skierowane jest do 488 osób, do tej pory skorzystało z niego 250 osób.

Wsparcie dla osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn niedotyczących pracownika udzielane jest również w ramach programów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy. Na ich realizację z rezerwy Funduszu Pracy pozyskano dodatkowo (poza limitem przyznanym dla województwa na początku roku) - 2,3 mln zł. Programy realizowane są na terenie powiatów: elbląskiego, kętrzyńskiego (dwa programy) i szczycieńskiego (dwa programy).

- **Wspieranie pracodawców w zakresie zatrudniania bezrobotnych**, szczególnie z grup wyodrębnionych jako grupy priorytetowe. Zadanie to realizowane było m.in. poprzez refundacje kosztów zatrudnienia bezrobotnego (ogółem na miejsce dofinansowane z powiatowych urzędów pracy do końca listopada 2024 roku skierowano 1 171 bezrobotnych), giełdy czy targi pracy.
- **Działania mające na celu polepszenie sytuacji zawodowej osób zatrudnionych w ramach umów krótkoterminowych czy umów cywilno-prawnych, osób ubogich pracujących** m.in. poprzez projekty realizowane w ramach Działania 7.2 FEWiM Poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących. Konkurs na to Działanie cieszył się dużym zainteresowaniem, w odpowiedzi złożono 149 wniosków o dofinansowanie, z czego 132 zostały skierowane do oceny merytorycznej. W 2024 r. zwiększono kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów do wysokości 14 566 183,23 zł, co umożliwiło wybór wszystkich projektów, które spełniły kryterium etapu negocjacji. W rezultacie podpisano 21 umów.
- Kontynuowano działania w ramach projektu z Funduszu TSI (Technical Support Instrument) zarządzanego przez Komisję Europejską, w którym WUP w Olsztynie jest partnerem. Celem projektu jest wypracowanie rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej biernych zawodowo, w oparciu o doświadczenia Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD. Projekt obecnie jest w fazie badania możliwości przeniesienia na polskie realia rozwiązań z sukcesem wdrażanych w kilku krajach europejskich (np. Estonii czy Francji) dla osób biernych zawodowo. W tym przypadku chodzi przede wszystkim o sprawdzenie czy istnieje możliwość implikacji tych rozwiązań do systemu prawnego w Polsce i dostosowanie ich do polskiego rynku pracy. Działania projektowe skoncentrowane są również na przygotowanie założeń projektów pilotażowych m.in. w naszym województwie, dzięki czemu będziemy mogli przetestować narzędzia aktywizacyjne skierowane wprost do grupy osób biernych zawodowo, przy czym uwaga skoncentrowana będzie w szczególności na osobach z niepełnosprawnościami, osobach w wieku okołoemerytalnym (55+) oraz kobietach, które nie powróciły do pracy po urodzeniu dzieci.

Wśród działań realizowanych do tej pory w ramach Priorytetu *Dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy i wymagań nowoczesnej gospodarki* wymienić należy:

- **Doradztwo i wspomaganie podjęcia decyzji w wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej na każdym etapie życia** m.in. poprzez świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego oraz organizację wydarzenia *Miasteczko zawodów*, którego celem było umożliwienie dzieciom i młodzieży praktycznego zapoznania się ze specyfiką wybranych zawodów.
- **Rozwijanie partnerstwa instytucji zajmujących się problematyką poradnictwa zawodowego** - m.in. poprzez zadania realizowane w ramach Paktu dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego, w tym spotkania sieci i zespołów zadaniowych.
- **Realizacja badań w zakresie rynku pracy, w szczególności dotyczących zapotrzebowania na zawody oraz oceny zasadności utworzenia nowych kierunków kształcenia.** Działanie to realizowane jest m.in. poprzez badanie Barometr zawodów oraz sporządzanie, na potrzeby Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy (w 2024 roku przygotowano 27 analiz dotyczących kierunków kształcenia).
- **Aktualizację wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne.** Lista zawodów jest uaktualniana co roku, po konsultacjach m.in. z przedstawicielami pracodawców, W-M Komendy OHP i Kuratorium Oświaty.

- **Wsparcie kształcenia ustawicznego przedsiębiorców i ich pracowników w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.** W 2024 roku na szkolenia zawodowe, kursy i studia podyplomowe przeznaczono 10 284 526,53 zł.

Przykładowe działania, które były realizowane w ramach obszaru *Budowanie i rozwijanie systemu wsparcia migrantów w obszarze rynku pracy* to m.in.:

- **Ogłoszenie i rozstrzygnięcie konkursu w ramach Działania 7.8 Integracja obywateli państw trzecich na rynku pracy FEWiM** (planowana alokacja 20 mln zł). Na ogłoszony konkurs wpłynęło 48 wniosków, podpisano 13 umów, zakontraktowano kwotę 14 699,1 tys. zł. Docelowo wsparciem objętych będzie 180 osób z krajów trzecich, do tej pory skorzystało z niego 27 osób. Zakres wsparcia przewiduje różne działania mające na celu aktywizację zawodową: doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, wsparcie umiejętności miękkich, wsparcie ukierunkowane na uznanie lub zdobycie nowych kompetencji i kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego, wsparcie językowe lub adaptacyjne.
- **Wspieranie międzynarodowego przepływu pracowników poprzez działania sieci EURES** – zrealizowano m.in. cykl 14 spotkań informacyjnych z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy w powiatowych urzędach pracy w ramach kampanii informacyjnej „30 lat EURES- Godna praca w całej Europie”. Przygotowano również prelekcję na temat „Bezpieczna i legalna praca za granicą” której wysłuchało około 100 uczniów szkół ponadpodstawowych w Olsztynie.
- **Koordinacja systemu zabezpieczenia społecznego** - w 2024 roku wpłynęło ponad 3 tys. spraw, wydano m.in. ponad 2,4 tys. decyzji dotyczących ustalania prawa do zasiłku dla bezrobotnych.
- **Zapewnienie bezpieczeństwa i legalności zatrudnienia pracowników cudzoziemskich** m.in. poprzez działania powiatowych urzędów pracy - wpisanie do ewidencji oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wydawanie zezwoleń na pracę sezonową.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w 2024 roku

Wyszczególnienie	Dane
Priorytet – Podejmowanie kompleksowych rozwiązań sprzyjających aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców regionu	
Poziom bezrobocia rejestrowanego (stan na 30 grudnia 2024 r.)	38 879
Stopa bezrobocia rejestrowanego (grudzień 2024 r.)	8,3%
Stopa bezrobocia wg BAEL*	5,3%
Pracujący wg BAEL*	577 tys.
Liczba biernych zawodowo, w tym kobiet*	470 tys. osób, w tym 284 tys. kobiet
Współczynnik aktywności zawodowej/wskaźnik zatrudnienia:*	56,4% / 53,5%
– kobiet	48,9% / 46,0%
– mieszkańców wsi	56,3% / 52,8%
– osób w wieku 15-24 lata	33,1% / 26,3%
– osób w wieku 25-34 lata	83,3% / 79,2%
– osób w wieku 55 -89 lat	29,0% / 27,8%
Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	35 489
Wskaźnik udziału subsydiowanych ofert pracy w ogólnej liczbie ofert	73,9%
Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę	34 884
Liczba osób bezrobotnych zaktywizowanych zawodowo, z tego w ramach:	12 286
- pracy subsydiowanej	7 004
✓ liczba bezrobotnych, którzy otrzymali jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	1 292
- aktywnych form	5 282
Aktywizacja zawodowa wybranych grup bezrobotnych:	
- bezrobotnych do 30 roku życia	4 422
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia	2 156
- długotrwale bezrobotnych	3 639
- kobiet	6 628
Wydatki z Funduszu Pracy na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację bezrobotnych	166 420 041,36 zł
Efektywność zatrudnieniowa (2023 r.)	82,59%

Priorytet – Dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy i wymagań nowoczesnej gospodarki	
Liczba uczestników wsparcia udzielonego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	4 794
Liczba bezrobotnych skierowanych na szkolenia przez powiatowe urzędy pracy	1 204
Liczba bezrobotnych, w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy	4 656
Liczba zaopiniowanych nowych kierunków kształcenia	27
Liczba uczestników <i>Miasteczka zawodów i umiejętności</i>	ok. 900
Priorytet – Budowanie i rozwijanie systemu wsparcia migrantów w obszarze rynku pracy	
Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanych do ewidencji oświadczeń w powiatowym urzędzie pracy	6 109
Liczba zezwoleń na pracę sezonową wydanych przez starostów	477
Liczba zezwoleń na pracę wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego	2 862
Liczba powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy	16 143
Liczba cudzoziemców rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy	1 368
Liczba bezrobotnych cudzoziemców podejmujących pracę	424

* Badanie BAEL obejmuje ludność w wieku 15-89 lat. Przedstawione dane dot 3 kwartału 2024 r.

Źródło: Aktywność ekonomiczna ludności w województwie warmińsko-mazurskim, w 3 kwartale 2024 r., Urząd Statystyczny w Olsztynie (dane dot. aktywności ekonomicznej ludności), sprawozdawczość MRPiPS o rynku pracy i wydatkach z Funduszu Pracy (dane dot. bezrobotnych i wydatków z Funduszu Pracy), „Efektywność Podstawowych Form Aktywizacji Zawodowej w 2023 r.” MRPiPS, dane WUP w Olsztynie (dot. liczby zaopiniowanych kierunków, uczestników Miasteczka zawodów), system CeSar (dane dot. cudzoziemców).

4. Prognoza zmian i wyzwania jakie czekają rynek pracy w 2025 roku

Sytuacja na rynku pracy zmienia się dynamicznie, a na intensywność zmian wpływają różne czynniki - sytuacja gospodarcza i geopolityczna w regionie, kryzys demograficzny, innowacje technologiczne.

Komisja Europejska w swojej prognozie gospodarczej przewiduje w 2025 roku w Polsce wzrost realnego PKB na poziomie 3,6%. Najważniejszym czynnikiem stymulującym te zmiany będzie silny wzrost konsumpcji prywatnej¹³. W mniejszym stopniu do wzrostu PKB przyczyni się wzrost spożycia publicznego i inwestycji, natomiast wpływ eksportu netto będzie negatywny¹⁴.

Prognozy te potwierdzają dane Głównego Urzędu Statystycznego. Obroty towarowe handlu zagranicznego w okresie od stycznia do września 2024 roku wyniosły 1 122,7 mld PLN w eksporcie oraz 1 109,7 mld PLN w imporcie (w cenach bieżących). W porównaniu z analogicznym okresem 2023 roku był to spadek odpowiednio o 7,7% i 5,7%. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 13,0 mld PLN, podczas gdy w analogicznym okresie 2023 roku wyniosło 39,6 mld PLN. Udział Niemiec, głównego partnera handlowego Polski, w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku w eksporcie zmniejszył się o 1,1 pkt. proc. i wyniósł 27,0%, w imporcie spadł o 0,5 p. proc. i stanowił 19,5%¹⁵.

Komisja Europejska przewiduje także dalszy spadek bezrobocia. Według szacunków stopa bezrobocia w 2025 r. nieznacznie spadnie do poziomu 2,8%, stopa bezrobocia w Polsce będzie wyraźnie poniżej średniej dla UE¹⁶.

Projekcja Narodowego Banku Polskiego zakłada, że dynamika PKB w 2025 roku wyniesie 2,8% (rok do roku), a stopa bezrobocia ukształtuje się na poziomie 3,1%¹⁷. Obszary niepewności wskazane w projekcji to: przyszły kształt działań regulacyjnych w Polsce, tempo i skala realizacji projektów w ramach KPO, koniunktura gospodarcza wśród partnerów handlowych Polski (w szczególności Niemiec), polityka handlowa

¹³ Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) przewiduje, że PKB Polski w 2024 roku wyniesie 2,8%, zaś w 2025 roku przyspieszy do 3,4%, <https://biznes.pap.pl/wiadomosci/gospodarka/oecd-prognozuje-wzrost-pkb-polski-w-25-na-poziomie-34-proc-i-inflacje-cpi-na>

¹⁴ Jesienne prognozy gospodarcze Komisji Europejskiej, Min. Finansów <https://www.gov.pl/web/finanse/jesienne-prognozy-gospodarcze-komisji-europejskiej>

¹⁵ Obroty towarowe handlu zagranicznego ogółem 15.11.2024 r. i według krajów w styczniu - wrześniu 2024 r., file:///C:/Users/Laptop/Downloads/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wg_krajow_01-09.2024.pdf

¹⁶ Jesienne prognozy gospodarcze Komisji Europejskiej, jw.

¹⁷ Raport o inflacji - listopad 2024,nbp <https://nbp.pl/wp-content/uploads/2024/11/Raport-o-inflacji-listopad-2024-PL.pdf>

największych gospodarek, rozwój sytuacji geopolitycznej i skali kryzysów zbrojnych w kontekście ich oddziaływania na przyszłą ścieżkę cen surowców, przepływy migracyjne oraz aktywność gospodarcza na świecie i w Polsce¹⁸.

Wskazane w projekcji regulacje prawne mają dotyczyć m.in. podwyżki płacy minimalnej, która od 1 stycznia 2025 roku wynosi 4 666 zł brutto, zmian w przepisach dotyczących układów i porozumień zbiorowych, wprowadzenia nowego dnia wolnego od pracy, rozszerzenia urlopu macierzyńskiego dla rodziców wcześniaków, wprowadzenia mechanizmów wsparcia dla zatrudniania seniorów. Obecnie trwają również konsultacje projektu ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Biorąc pod uwagę prognozy oraz czynniki, które mogą wpłynąć na sytuację na rynku pracy, w oparciu o wiedzę i doświadczenie specjalistów zajmujących się lokalnymi rynkami pracy, przygotowano dwie prognozy poziomu bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim. Pierwszy z wariantów – optymistyczny przewiduje, że na koniec grudnia 2025 roku w urzędach pracy zarejestrowanych będzie 36 377 osób. W wersji pesymistycznej liczba bezrobotnych ma ukształtować się na poziomie 44 525 osób.

Głównym wyzwaniem, a zarazem zagrożeniem dla rynku pracy pozostają zmiany demograficzne. Według prognoz w 2034 roku liczba ludności w województwie warmińsko-mazurskim ma zmniejszyć się do 1 280,3 tys. osób, z czego 27,6% będą stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym. Według szacunków saldo migracji zagranicznych ma przybrać wartości dodatnie (+321), jednak w połączeniu z saldem migracji wewnętrznych (-999) region nadal będzie opuszczać więcej osób niż się do niego przeprowadzać. Prognozowane na 2034 rok saldo przyrostu naturalnego ma przyjąć wartości ujemne (- 8 044), co oznacza, że liczba zgonów o 8 tys. przewyższy liczbę urodzeń¹⁹.

Dla rozwoju gospodarczego regionu i rynku pracy istotne jest włączenie społeczno-zawodowe grup oddalonych od rynku pracy. Jedną z nich są osoby biernie zawodowo. Należy jednak pamiętać, że jest to grupa bardzo niejednorodna, mająca różne potrzeby. Należą do niej osoby, które jeszcze nie rozpoczęły kariery zawodowej (młodzież ucząca się oraz należąca do grupy NEET) oraz emeryci – osoby, które były wcześniej aktywne zawodowo. Wśród biernych zawodowo liczną grupę stanowią również osoby, które nie pracują i nie szukają pracy z powodu choroby lub niepełnosprawności. Przyczyną zawodowej bierności może być także brak umiejętności radzenia sobie z barierami utrudniającymi podjęcie zatrudnienia takimi jak: zniechęcenie w procesie poszukiwania pracy lub obowiązki rodzinne, w tym brak możliwości zapewnienia opieki nad osobami zależnymi. Dla każdej z tych grup powinny być stworzone odrębne instrumenty aktywizacji zawodowej, dopasowane do ich potrzeb. Propozycje rozwiązań tego problemu mają zostać wypracowane w trwającym obecnie projekcie OECD.

Wyzwaniem dla publicznych służb zatrudnienia pozostaje wysoki udział procentowy długotrwale bezrobotnych, którzy stanowią 47,4% ogółu osób zarejestrowanych w urzędach pracy w naszym regionie. W ostatnich latach odnotowaliśmy spadek liczby i udziału procentowego tej grupy w strukturze bezrobotnych, nadal jednak jest to liczna grupa którą tworzy 18,4 tys. osób²⁰. W przypadku długotrwale bezrobotnych barierami w podjęciu aktywności zawodowej są: brak motywacji do pracy, proponowane niskie wynagrodzenie, konieczność dojazdów do miejsca pracy, brak umiejętności i kwalifikacji wymaganych przez pracodawców.

W sytuacji zmniejszających się zasobów ludzkich ważna jest również skuteczna aktywizacja młodych osób. W ostatnich trzech latach udział młodych do 30 roku życia w strukturze regionalnego bezrobocia zmniejszył się z 25,2% w 2022 roku do 24,3% w 2024 roku (wobec 2023 roku obserwujemy spadek o 0,4 pkt proc.). Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 25-34 lata w 3 kwartale 2024 roku wynosił 79,2% (w tym samym okresie 2023 roku – 74,7%), zaś współczynnik aktywności zawodowej - 83,3% (dla porównania w 3 kwartale 2023 roku – 76,5%). Pomimo wzrostu wskaźników obrazujących aktywność ekonomiczną młodych osób, nie należy

¹⁸ Projekcja inflacji i wzrostu gospodarczego Narodowego Banku Polskiego, online: https://static.nbp.pl/dane/projekcja-inflacji/necmod_listopad_2024.pdf

¹⁹ Prognoza ludności na lata 2023-2060, GUS online: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>

²⁰ Dla porównania w 2021 r. 22 744 długotrwale bezrobotnych stanowiło 53,3% osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy

zapominać, że to właśnie ta grupa chociaż bardziej wykształcona i zapoznana z nowymi technologiami, jest też paradoksalnie bardziej zagrożona bezrobociem. Brak pracy w tym okresie życia może natomiast rzutować na dalszy przebieg kariery zawodowej²¹, jej konsekwencją może być również brak decyzji o założeniu rodziny.

W sytuacji zmniejszających się zasobów pracy i trudności pracodawców ze znalezieniem pracowników szczególnego znaczenia na rynku pracy nabierają osoby starsze, a wydłużanie ich aktywności zawodowej powoli staje się koniecznością. Według danych BAEL w naszym województwie w 3 kw. 2024 roku wśród biernych zawodowo było 319 tys. osób w wieku 55- 89 lat, a emerytura była główną przyczyną pozostawania nieaktywnym na rynku pracy. W ujęciu rocznym wskaźniki obrazujące aktywność ekonomiczną tej grupy ludności zmniejszyły się. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55 - 89 lat wobec 2023 roku był niższy o 1,1 pkt proc. (w 3 kwartale 2024 roku wynosił 27,8%), zaś współczynnik aktywności zawodowej odnotował spadek o 0,3 pkt proc. (z 29,3% w 3 kw. 2023 roku do 29,0%).

Grupą szczególnie narażoną na wykluczenie społeczne są osoby z niepełnosprawnościami, dla których praca jest jednym z elementów rehabilitacji, ale możliwości jej podjęcia są często ograniczone. Wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w wieku 16 - 64 lata ukształtował się w regionie w 2023 roku na poziomie 23,3% wobec 25,4% w 2021 i 2022 roku (dla porównania wskaźnik ten w skali całego kraju w 2023 roku wynosił 30,5%).

Wyzwaniem dla regionalnego rynku pracy jest także dopasowanie kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb pracodawców. Z realizowanego w 2023 roku badania Gi Group wynika, że 74,7% firm, które borykały się z trudnościami w rekrutacji w ostatnich miesiącach, za główną przyczynę tego problemu uważa niewystarczającą liczbę odpowiednich kandydatów na danym rynku, natomiast co trzeci pracodawca (32,9%) wskazał na rozbieżności między wymaganymi umiejętnościami na danym stanowisku a umiejętnościami aplikujących osób²². Rynek pracy zmienia się pod wpływem rozwoju technologii opartych na sztucznej inteligencji, automatyzacji i robotyzacji. Pracownicy w sektorach, w których w wyniku zachodzących zmian może nastąpić redukcja miejsc pracy będą zmuszeni do przekwalifikowania się, powstanie również zapotrzebowanie na wykwalifikowane kadry w nowych zawodach. Dostosowywanie kierunków i jakości kształcenia do wymagań zmieniającego się rynku to proces stały i wymagający nieustannej uwagi. Dlatego też niezmiernie ważne jest uczenie się przez całe życie oraz wspieranie systemu kształcenia zawodowego, z uwzględnieniem branż kluczowych, inteligentnych specjalizacji i innowacji.

Według badania Barometr zawodów, będącego jednoroczną prognozą sytuacji w poszczególnych zawodach, w 2025 r. w województwie odczuwać będziemy braki kandydatów do pracy w następujących zawodach i branżach:

- ✓ budowlanej – zawodami deficytowymi będą: cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
- ✓ medyczno-opiekuńczej – fizjoterapeuci i masażyści, lekarze, pielęgniarki i położne, psychologzy i psychoterapeuci
- ✓ produkcyjnej – spawacze, ślusarze
- ✓ transportowej spedycyjnej i logistycznej – kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, mechanicy pojazdów samochodowych
- ✓ edukacyjnej – nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
- ✓ finansowej – samodzielni księgowi
- ✓ gastronomicznej – kucharze.

Pracownicy powiatowych urzędów pracy bardzo często wskazują, że wyzwaniem dla publicznych służb zatrudnienia w naszym regionie jest wysoki odsetek osób bez kwalifikacji. Na koniec listopada 2024 r. była to grupa licząca 12 792 osoby, która stanowiła 33,9% regionalnego bezrobocia. *Ustawa z 20 kwietnia 2004 roku*

²¹ Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2024-2026, MRPiPS

²² Luka w zatrudnieniu – jak wykorzystać potencjał polskiego rynku pracy, PARP 2023

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy definiuje osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych jako „osoby nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu”. Należy jednak pamiętać, że jest to grupa niejednorodna, do której należą zarówno osoby bez kwalifikacji i stażu pracy, ale także osoby które mają doświadczenie zawodowe, ale nie mają odpowiedniego dokumentu potwierdzającego posiadanie umiejętności i kwalifikacji. Częścią tej grupy mogą być również osoby, których kwalifikacje mogły ulec dezaktualizacji na skutek dłuższej przerwy w zatrudnieniu (np. uprawnienia do wykonywania zawodu pielęgniarki, fizjoterapeuty).

Szansą dla pracodawców, dla których barierą w prowadzeniu działalności gospodarczej jest brak wykwalifikowanej kadry mogą być cudzoziemcy. Należy jednak pamiętać, że istotne jest aby wraz z aktywizacją zawodową prowadzić również działania mające na celu ich aktywizację społeczną, edukacyjną oraz kulturalną. Szczególnie istotne jest to w sytuacji, gdy na regionalny rynek pracy przyjeżdża coraz więcej obywateli z krajów azjatyckich.

Wyzwaniem, będzie zapowiadana reforma publicznych służb zatrudnienia i wdrożenie projektu ustawy o rynku pracy i publicznych służbach zatrudnienia. Celem zmian jest odpowiedź na aktualne potrzeby osób bezrobotnych i pozostających bez pracy oraz przedsiębiorców, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności działania publicznych służb zatrudnienia w zakresie świadczenia usług dla klientów. Jedną z fundamentalnych zmian, które pojawiły się w projekcie Ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia jest umożliwienie biernym zawodowo korzystanie z usług i instrumentów wcześniej dostępnych tylko dla osób bezrobotnych.

5. Kierunki działań polityki rynku pracy w 2025 roku

Zadania ujęte w Regionalnym Planie Działań na 2025 rok w głównej mierze realizowane będą w oparciu o działania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz program regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027. Większość z nich stanowi kontynuację regionalnej polityki rynku pracy z lat poprzednich, a jednostkami odpowiedzialnymi za realizację wymienionych zadań są przede wszystkim powiatowe urzędy pracy województwa warmińsko-mazurskiego i Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurska Wojewódzka Komenda OHP.

Cele szczegółowe i planowane działania polityki zatrudnienia w 2025 roku w województwie warmińsko-mazurskim to:

- Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, w tym niewykorzystanych zasobów regionalnego rynku pracy.
- Wsparcie pracodawców i ich pracowników w adaptacji do zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego.
- Dopasowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb regionalnej gospodarki.
- Podwyższenie jakości usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia i OHP.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, w tym niewykorzystanych zasobów regionalnego rynku pracy.

Planowane działania²³:

Działanie 1.1. Działania związane z aktywizacją zawodową.

- Wsparcie realizowane przez powiatowe urzędy pracy w oparciu o przepisy wynikające z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- Realizacja projektów w ramach programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 (Działanie 7.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych - PUP).

²³ W ramach poszczególnych celów szczegółowych przedstawiono tylko przykładowe działania

- Aktywizacja młodzieży w wieku 15-25 lat w ramach działań OHP.
- Wsparcie aktywizacyjne osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo w oparciu o ścieżkę reintegracji realizowane w projektach FEWiM (Działanie 9.1 Aktywna Integracja).

Działanie 1.2. Wsparcie dla osób podejmujących działalność gospodarczą.

- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych w ramach warsztatów i spotkań z bezrobotnymi.
- Przyznanie i wypłata jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Działanie 1.3. Świadczenie usług w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

- Udzielanie porad zawodowych, prowadzenie badań testowych kompetencji i predyspozycji zawodowych.
- Organizacja „Miasteczka zawodów”, wydarzenia umożliwiającego uczniom zapoznanie się od praktycznej strony z wybranymi zawodami.
- Udzielanie pomocy bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.
- Pozyskiwanie i upowszechnianie ofert pracy.

Działanie 1.4. Realizacja zadań związanych z umożliwieniem bezrobotnym i poszukującym pracy doskonalenia posiadanych kwalifikacji i nabywania nowych umiejętności i kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy.

- Kierowanie bezrobotnych i osób poszukujących pracy do udziału w szkoleniach, studiach podyplomowych w oparciu o wyniki Barometru zawodów oraz potrzeby regionalnych pracodawców.
- Finansowanie kosztów egzaminów lub uzyskania licencji.
- Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.
- Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie i wynikających z tego korzyści.
- Upowszechnianie kompetencji cyfrowych oraz zielonych miejsc pracy, w tym budowanie świadomości ekologicznej.

Działanie 1.5. Wspieranie międzynarodowego przepływu pracowników poprzez działania sieci EURES zgodnie z potrzebami regionalnych pracodawców.

- Informowanie osób bezrobotnych i poszukujących pracy o możliwościach zatrudnienia, warunkach życia i pracy, sytuacji na polskim i europejskim rynku pracy.
- Prowadzenie międzynarodowego pośrednictwa pracy.
- Działania informacyjne na rzecz reemigrantów.

Działanie 1.6. Monitoring działalności agencji zatrudnienia.

- Prowadzenie rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia i podmiotów zamierzających prowadzić agencje zatrudnienia.
- Kontrole w zakresie przestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w celu zapewnienia odpowiedniej standaryzacji usług.

Cel szczegółowy 2: Wsparcie pracodawców i ich pracowników w adaptacji do zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego.

Planowane działania:

Działanie 2.1. Realizacja wsparcia na rzecz rozwoju zawodowego pracodawców i ich pracowników ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

- Podział i monitoring wykorzystania środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w województwie warmińsko-mazurskim.

- Finansowanie przez powiatowe urzędy pracy kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.
- Promocja Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Działanie 2.2. Wsparcie pracodawców w rekrutacji pracowników na wolne stanowiska pracy, w tym w rekrutacji cudzoziemców.

- Organizowanie giełd pracy, spotkań pracodawcy z kandydatami spełniającymi kryteria określone w ofercie pracy.
- Wydawanie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom
- oraz zezwoleń na pracę sezonową przez powiatowe urzędy pracy.
- Monitoring liczby dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców wydanych w województwie warmińsko-mazurskim.
- Monitoring zapotrzebowania wśród pracodawców na zatrudnienie cudzoziemców, z uwzględnieniem sektorów gospodarki, w których migranci najczęściej znajdują zatrudnienie.
- Wsparcie pracodawców w procesie integracji cudzoziemców na regionalnym rynku pracy.

Działanie 2.3. Działania mające na celu wsparcie osób zagrożonych zwolnieniami z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

- Realizacja projektów w ramach Działania 7.7 Outplacement programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.
- Monitoring planowanych i realizowanych zwolnień grupowych w województwie warmińsko-mazurskim.

Działanie 2.4. Działania mające na celu polepszenie sytuacji zawodowej osób zatrudnionych w ramach umów krótkoterminowych czy umów cywilno-prawnych, osób ubogich pracujących w tym kobiet.

- Realizacja projektów w ramach Działania 7.2 Poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021 - 2027.

Działanie 2.5. Działania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych w zakresie niewypłacalności pracodawcy finansowanych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

- Wypłata świadczeń pracowniczych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Działanie 2.6. Wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej i powstawania nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

- Przyznawanie spółdzielniom socjalnym lub przedsiębiorstwom społecznym, jednorazowo środków z Funduszu Pracy na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy.
- Udzielanie bezrobotnym lub poszukującym pracy jednorazowo środków z Funduszu Pracy na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do niej.
- Promocja sektora ekonomii społecznej wśród osób bezrobotnych.
- Realizacja projektów akredytowanych regionalnych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w ramach FEWiM (Działanie 9.2 Ekonomia społeczna) ukierunkowanych na rozwój sektora ekonomii społecznej i powstawanie nowych miejsc pracy w nowych i istniejących przedsiębiorstwach społecznych.

Cel szczegółowy 3. Dopasowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb regionalnej gospodarki.

Działanie 3.1. Monitoring sytuacji na rynku pracy w zakresie aktualnego i prognozowanego zapotrzebowania na zawody, kompetencje i umiejętności.

- Realizacja badania Barometr zawodów, upowszechnianie jego wyników.
- Aktualizacja Wykazu zawodów, w których może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników.
- Analizowanie danych i informacji niezbędnych do opiniowania kierunków kształcenia pod potrzeby rynku pracy.

- Wspieranie rozwoju zatrudnienia w sektorach należących do specjalizacji regionalnych: ekonomia wody, drewno i meblarstwo, żywność wysokiej jakości, zdrowe życie.

Ważnym elementem działań na rzecz korelacji kierunków kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy oraz zwiększenia różnorodności kształcenia zawodowego w województwie będzie zaangażowanie w to zadanie różnych instytucji. Odbywać się to będzie m.in. poprzez konsultacje z partnerami zewnętrznymi *Wykazu zawodów, w których może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników (...)*.

W wydawanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, zaangażowani zostaną przedstawiciele organizacji związkowych, pracodawców, społeczno-zawodowych organizacji rolników, organizacji pozarządowych działających w obszarze rynku pracy oraz przedstawiciele organów jednostek samorządu terytorialnego i nauki.

Cel szczegółowy 4: Podwyższenie jakości usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia i OHP

Działanie 4.1. Monitoring sytuacji na rynku pracy.

- Opracowywanie okresowych analiz (miesięcznych i rocznych) dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej i sytuacji na rynku pracy.
- Opracowanie analiz obrazujących skuteczność udzielonego wsparcia:
 - ✓ Ocena efektywności wsparcia ze środków KFS na terenie województwa warmińsko-mazurskiego;
 - ✓ Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej;
 - ✓ Efektywność dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej badana w czwartym roku od jej przyznania.

Działanie 4.2. Współpraca publicznych służb zatrudnienia m.in. w zakresie rozwijania i doskonalenia działań związanych z aktywizacją zawodową osób pozostających bez zatrudnienia.

- Współpraca regionalna oraz międzyregionalna w ramach Konwentu Dyrektorów WUP, w tym w ramach zespołów funkcjonujących przy Konwencie (zespół ds. rozwiązań systemowych funkcjonowania Publicznych Służb Zatrudnienia, zespół ds. poradnictwa zawodowego, zespół ds. badań i analiz, zespół ds. uczenia się przez całe życie, zespół ds. koordynacji systemów zabezpieczeń społecznych).
- Współpraca zagraniczna WUP w Olsztynie z Wileńskim Departamentem Obsługi Klientów Służby Zatrudnienia przy Ministerstwie Zabezpieczenia Społecznego i Pracy Republiki Litewskiej.
- Współdziałanie systemów interwencji powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej na rzecz osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych oraz biernych zawodowo.

Działanie 4.3. Rozwijanie usług w zakresie poradnictwa zawodowego.

- Współpraca międzyresortowa z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze rynku pracy
 - ✓ Podnoszenie jakości usług poradnictwa zawodowego poprzez działania PAKT-u dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego.
- Wypracowanie nowego narzędzia jakim jest platforma internetowa służąca młodzieży i rodzicom oraz doradcom zawodowym tworzona w ramach projektu finansowanego z KPO *Wdrożenie innowacyjnych i trwałych mechanizmów współpracy na gruncie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, uczenia się przez całe życie, sprzyjających odporności i doskonałości oraz cyfrowej i zielonej transformacji*.
- Zaimplementowanie metody analizy transakcyjnej oraz wprowadzenie jej do usług poradnictwa zawodowego przez doradców zawodowych z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie i Elblągu poprzez udział doradców w szkoleniach, warsztatach, seminariach i konferencjach oraz wydanie pozycji książkowej nt. wykorzystania metody analizy transakcyjnej w poradnictwie zawodowym. Oba te działania są realizowane w ramach projektu ze środków KPO

Wdrożenie innowacyjnych i trwałych mechanizmów współpracy na gruncie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, uczenia się przez całe życie, sprzyjających odporności i doskonałości oraz cyfrowej i zielonej transformacji.

Działanie 4.4. Rozwój kwalifikacji i kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia.

- Realizacja projektów w ramach Działania 7.3 Profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.
- Udział pracowników publicznych służb zatrudnienia w szkoleniach z zakresu zmieniających się przepisów prawnych w zakresie rynku pracy.
- Profesjonalizacja kadry doradców zawodowych Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie i Elblągu poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach i konferencjach w ramach realizowanego projektu ze środków KPO *Wdrożenie innowacyjnych i trwałych mechanizmów współpracy na gruncie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, uczenia się przez całe życie, sprzyjających odporności i doskonałości oraz cyfrowej i zielonej transformacji.*

W 2025 roku kontynuowane będą również działania w ramach projektu z Funduszu TSI (Technical Support Instrument) zarządzanego przez Komisję Europejską, w którym WUP w Olsztynie jest partnerem. Celem projektu jest wypracowanie rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej biernych zawodowo, w oparciu o doświadczenia OECD w zakresie badania zapotrzebowania na kwalifikacje i prognoz długoterminowych, oferowane wsparcie techniczne w zakresie rozwoju oferty publicznych służb zatrudnienia dla osób nieaktywnych zawodowo w celu ułatwienia im wejścia na rynek pracy. Projekt wychodzi naprzeciw zmianom, które ma przynieść ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia, która zwiększa grupę klientów powiatowych urzędów pracy o osoby bierne zawodowo.

6. Priorytetowe grupy osób

Na podstawie informacji uzyskanych z powiatowych urzędów pracy oraz analizy regionalnego rynku pracy ustalono, że grupami, które w 2025 roku powinny być szczególnie wspierane przez publiczne służby zatrudnienia są:

- długotrwale bezrobotni
- bezrobotni powyżej 50 roku życia
- bezrobotni do 30 roku życia
- osoby bez kwalifikacji zawodowych
- osoby z niepełnosprawnościami.

Uwaga publicznych służb zatrudnienia skierowana zostanie również na współpracę z regionalnymi przedsiębiorcami oraz na aktywizację zawodową kobiet i cudzoziemców.

7. Zarządzanie realizacją RPDZ na 2025 rok

7.1. Główne źródła finansowania

Zadania znajdujące swoje odbicie w *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na w województwie warmińsko-mazurskim rok 2025*, finansowane będą z następujących źródeł:

1. Środki krajowe:
 - a. budżet państwa,
 - b. budżet jednostek samorządu terytorialnego,
 - c. fundusze celowe, w tym: Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
2. Środki zagraniczne - środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, środki Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

Podstawowym źródłem finansowania będą **środki Funduszu Pracy** przyznane w oparciu o tzw. algorytm. Są one przeznaczone na realizację przez samorządy powiatów programów na rzecz promocji zatrudnienia,

łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych zadań fakultatywnych. Limit przyznany na 2025 rok dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 165 928,0 tys. zł, w tym na realizację:

- ✓ zadań przez samorzady powiatów,
 - 154 592,2 tys. zł na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (z tego 87 287,2 tys. zł na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), wdrażanych w ramach regionalnego programu perspektywy finansowej 2021-2027,
 - innych fakultatywnych zadań - 11 335,8 tys. zł,
- ✓ zadań realizowanych przez samorzady województw – 810,3 tys. zł²⁴.

W ciągu roku istnieje ponadto możliwość pozyskania dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy ministra właściwego ds. pracy na realizację zadań uwzględniających bieżącą sytuację na rynku pracy. Powiatowe urzędy pracy co roku korzystają z takiej możliwości.

Wydzieloną część Funduszu Pracy stanowią **środki na realizację zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego**. Podstawowy limit środków dla województwa warmińsko-mazurskiego na 2025 rok wynosi 10 644,0 tys. zł. Środki te będą wydatkowane zgodnie z priorytetami ustalonymi przez Ministra, przede wszystkim na:

1. Wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji w zawodach określonych jako deficytowe na danym terenie tj. w powiecie lub w województwie.
2. Wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji w związku z zastosowaniem w firmach nowych procesów, technologii i narzędzi pracy.
3. Wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników zgodnie z potrzebami szkoleniowymi, które pojawiły się na terenach dotkniętych przez powódź we wrześniu 2024 roku.
4. Poprawa zarządzania i komunikacji w firmie w oparciu o zasady przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi, rozwoju dialogu społecznego, partycypacji pracowniczej i wspierania integracji w miejscu pracy.
5. Promowanie i wspieranie zdrowia psychicznego oraz tworzenie przyjaznych środowisk pracy poprzez m.in. szkolenia z zakresu zarządzania wiekiem, radzenia sobie ze stresem, pozytywnej psychologii, dobrostanu psychicznego oraz budowania zdrowej i różnorodnej kultury organizacyjnej.
6. Wsparcie cudzoziemców, w szczególności w zakresie zdobywania wiedzy na temat polskiego prawa pracy i integracji tych osób na rynku pracy.
7. Wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji niezbędnych w sektorze usług zdrowotnych i opiekuńczych.
8. Rozwój umiejętności cyfrowych.
9. Wsparcie rozwoju umiejętności związanych z transformacją energetyczną.

Rada Rynku Pracy ustaliła również priorytety wydatkowania w 2025 roku środków rezerwy KFS. Są to:

1. Wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób po 50 roku życia.
2. Wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności.
3. Wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób z niskim wykształceniem.
4. Wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji w obszarach/branżach, które powiatowe urzędy pracy określą na podstawie wybranych przez siebie dokumentów strategicznych, analiz czy planów rozwoju jako istotne dla danego powiatu czy województwa.

Wskazane wyżej źródła finansowania nie wyczerpują katalogu wszystkich dostępnych, stanowią jednak najbardziej powszechne i otwarte dla różnych podmiotów realizujących działania w obszarze rynku pracy.

²⁴ Decyzja MRPiPS z dnia 21 listopada 2024 r. (znak DF-I.6020.35.5.2024.JC). Kwoty środków Funduszu Pracy, o których mowa w piśmie są limitami wstępnymi i obowiązują do czasu ustalenia ostatecznych kwot na podstawie ustawy budżetowej na rok 2025.

7.2. Monitoring RPDZ na 2025 rok

Monitoring *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2025 rok* służyć będzie odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu osiągnięty został prognozowany wskaźnik określający poziom bezrobocia. Przeprowadzona zostanie również analiza wskaźników określonych w załączniku oraz opisane najistotniejsze działania realizowane w 2025 roku.

Monitoring zostanie zrealizowany przez Wydział Polityki Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie na podstawie danych i informacji z ogólnodostępnych baz i sprawozdań (WUP, GUS). Powinny one dotyczyć całego okresu realizacji RPDZ (dane roczne) z uwzględnieniem ich dostępności na moment realizacji monitoringu, jednak w przypadku gdy dane roczne nie będą dostępne, dopuszcza się możliwość wykorzystania innych danych. Sprawozdanie z monitoringu wykonania RPDZ na 2025 rok, będzie stanowić część oceny sytuacji na rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim i zostanie przygotowane w pierwszym półroczu 2026 roku.

Załącznik 1. Przykładowe wskaźniki monitoringu

Wyszczególnienie	Źródło informacji
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie aktywności aktywizacji zawodowej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, w tym niewykorzystanych zasobów regionalnego rynku pracy	
Poziom bezrobocia rejestrowanego	WUP
Stopa bezrobocia rejestrowanego	GUS
Stopa bezrobocia wg BAEL	GUS
Pracujący wg BAEL	GUS
Liczba biernych zawodowo (BAEL)	GUS
Współczynnik aktywności zawodowej	GUS
Wskaźnik zatrudnienia	GUS
Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę	WUP
Liczba osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą	WUP
Aktywizacja zawodowa wybranych grup bezrobotnych: - bezrobotnych do 30 roku życia - bezrobotnych powyżej 50 roku życia - długotrwale bezrobotnych - bezrobotnych z niepełnosprawnościami	WUP
Wydatki z Funduszu Pracy na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację bezrobotnych	WUP
Usługi poradnictwa zawodowego świadczone przez powiatowe urzędy pracy - porady indywidualne - porady grupowe - badania testowe - indywidualne informacje zawodowe	WUP
Liczba uczestników Miasteczka Zawodów	WUP
Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy skierowanych do udziału w różnych formach kształcenia	WUP
Liczba kontaktów z osobami zainteresowanymi usługami EURES	WUP
Liczba zrealizowanych zagranicznych ofert pracy z krajów UE	WUP
Liczba agencji zatrudnienia wpisanych do Rejestru Agencji Zatrudnienia	WUP
Liczba przeprowadzonych kontroli	WUP
Cel szczegółowy 2. Wsparcie pracodawców i ich pracowników w adaptacji do zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego.	
Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy - udział procentowy ofert pracy subsydiowanych w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert pracy	WUP
Liczba uczestników wsparcia udzielonego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	WUP
Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanych do ewidencji oświadczeń w powiatowym urzędzie pracy	WUP
Liczba zezwoleń na pracę sezonową wydanych przez starostów	WUP
Liczba zezwoleń na pracę wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego	WUP
Liczba uczestników projektów realizowanych w ramach Działania 7.2 Poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących FEWiM	WUP
Liczba uczestników projektów realizowanych w ramach Działania 7.7 Outplacement FEWiM	WUP

Cel szczegółowy 3. Dopasowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb regionalnej gospodarki.	
Liczba bezrobotnych, w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy	WUP
Liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	WUP
Katalog zawodów deficytowych i nadwyżkowych w regionie	WUP
Wykaz zawodów, w których może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników - liczba młodocianych pracowników za których dokonano refundacji	WUP/OHP
Liczba zaopiniowanych nowych kierunków kształcenia	Wojewódzka Rada Rynku Pracy
Cel szczegółowy 4: Zwiększenia jakości usług świadczonych przez Publiczne służby zatrudnienia i OHP	
Miesięczne i roczne analizy dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej województwa i sytuacji na regionalnym rynku pracy	WUP
Analizy obrazujące skuteczność wsparcia udzielonego przez PSZ	WUP
Liczba odbytych : - narad dyrektorów i kadry kierowniczej WUP w Olsztynie - konwentów dyrektorów WUP - spotkań w ramach PAKT –u dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego - spotkań w ramach współpracy zagranicznej	WUP
Liczba pracowników PSZ biorących udział w szkoleniach, warsztatach: - liczba uczestników projektów realizowanych w ramach Działania 7.3 Profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy FEWiM - liczba uczestników projektu realizowanego ze środków KPO w ramach naboru pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych”, Wdrożenie innowacyjnych i trwałych mechanizmów współpracy na gruncie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, uczenia się przez całe życie, sprzyjających odporności i doskonałości oraz cyfrowej i zielonej transformacji	WUP